

**ZA INDUSTRIJO
PLOČEVINASTIH
IZDELKOV**

**LJUBLJANA
MOSTE**

SATURNUS
A.D.

ZA INDUSTRIJU
IZRADA IZ LIMA
LJUBLJANA

САТУРНУС
А.Д.

ЗА ИНДУСТРИЈУ
ИЗРАДА ИЗ ЛИМА
ЉУБЉАНА

Ilustracija

ŠTEV. 10

1929

LETO I.

NAROČNINA: LETNO 12 ŠTEVILK 100 DINARJEV, POLLETNO 6 ŠTEVILK 55 DIN, POSAMEZNE ŠTEVILKE PO 10 DIN
INOZEMSTVO LETNO 120 DIN, AMERIKA 3 DOL. - LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6/II. - TELEF. 2549 - ČEK. RAČ. 12.587

Ilirski steber v nočni razsvetljavi reflektorjev na predvečer proslave v soboto 12. okt. 1929

Foto „Ilustracija“

Proslava 120 letnice „Ilirije oživljene“

Levo: Masa sveta
v Vegovi ulici po
odkritju spomenika.
Na tribuni (na rim-
skem zidu) gostje,
dostojanstveniki in
funkcionarji

Oval: Nosilci ven-
cev. — Redov-djak
nosi venec franco-
ske republike

Foto-report H. Kern,
Ljubljana

Pred odkritjem spomenika na križišču Rimske, Vegove, Emonske ceste in Valvazorjevega trga

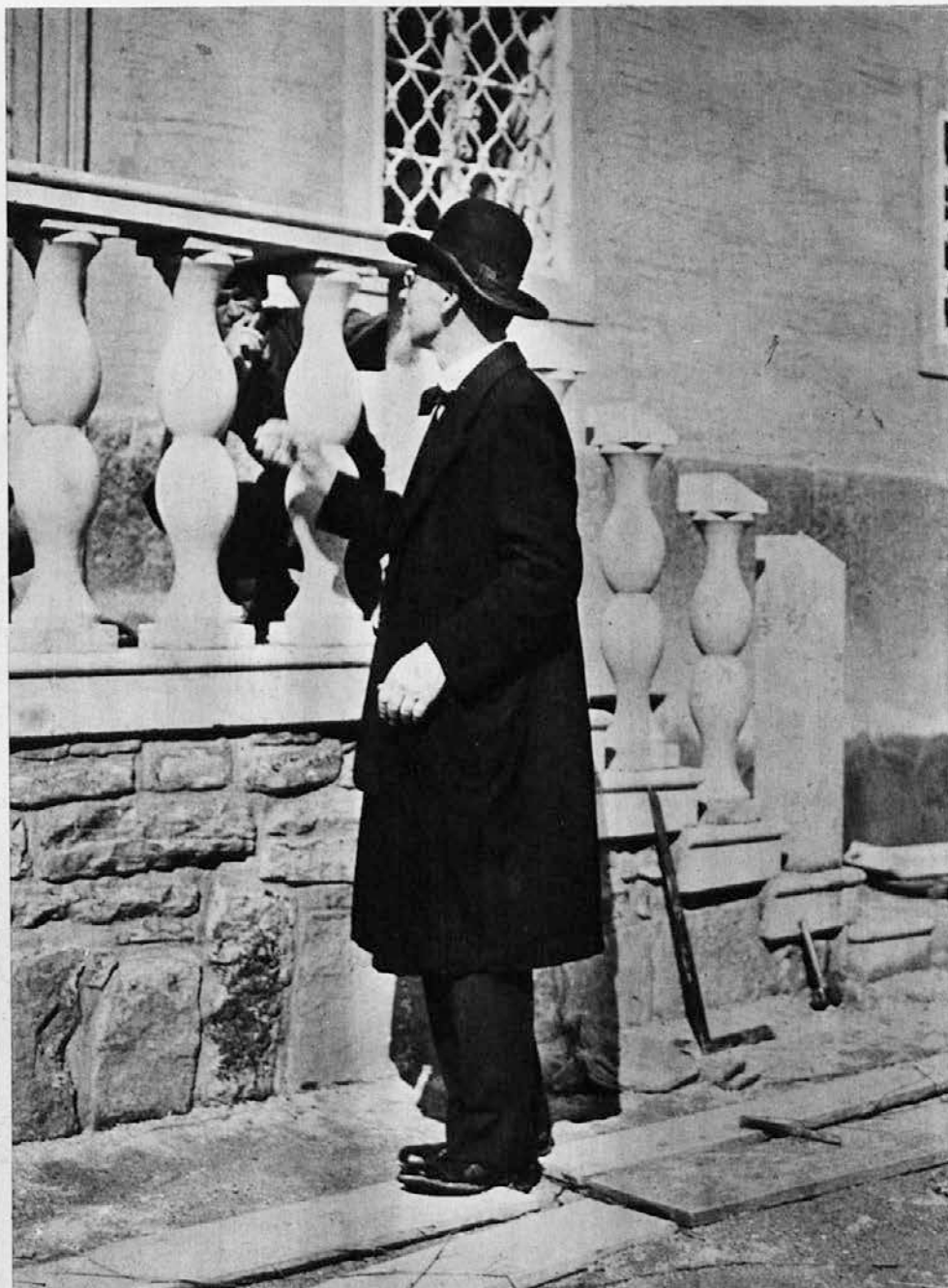
Foto „Ilustracija“

Franc. general Roset polaga venec
Foto „Ilustracija“

Vodnikovi verzi na spomeniku
Foto „Ilustracija“

Profesor Josip Plečnik, arhitekt svetovnega slovesa, s čigar umetniškim sodelovanjem dobiva Ljubljana novo podobo in po čigar načrtu je dobil trg z „Ilirskim stebrom“ zaokroženo celoto. Na sliki v razgovoru z delavcem v Vegovi ulici. Foto-report H. Kern, Ljubljana

Francoski poslanik na našem dvoru, minister Dard, govori
Foto „Ilustracija“

Verzi Olona Župančiča na spomeniku
Foto „Ilustracija“

G. Anton Danilo v vlogi generala Murata

Napoleon (g. Gregorin) in Valentin Vodnik (g. Jan)

General Napoleon Bonaparte ob prihodu v Ljubljano. (G. Edvard Gregorin, član kr. Nar. gledališča v Ljubljani)

Z Napoleonove proslave v „Unionu“, 12. okt. 1929. Uprizoritev prizorov iz zgod. romana Fr. Govekarja „Svitanje“
Foto „Ilustracija“

Francoska republika in Slovenija se klanjata spominu Valentina Vodnika na Vodnikovem trgu

Foto „Ilustracija“

*Ban dravske banovine, univ. prof. inž. Dušan Serbec,
vrh politične uprave jugoslovenskega teritorija Slovenije*

Specialni snimek za „Ilustracijo“ neposredno po imenovanju. Foto-report H. Kern. Ljubljona

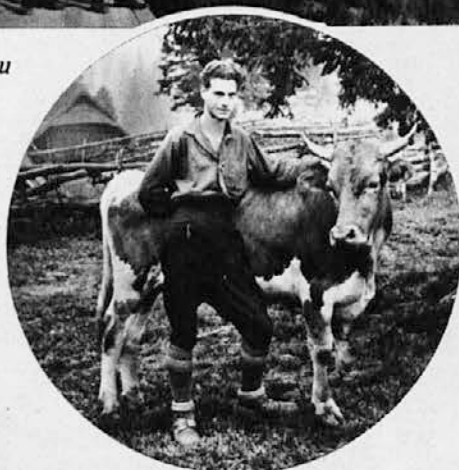

Zvonimir Rogoz pozdravlja Ljubljano iz Prage. (V vlogi Alika — Langer: „Kamela skozi uho šivanke“)

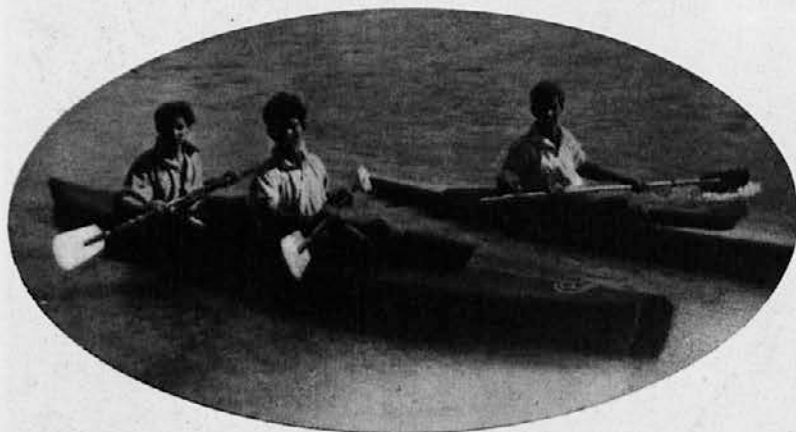

Split s šetališča na Marjanu

*Krog desno:
Pozdrav s planin*

*Pozdrav
„Ilustraciji“*

Na Dravi

Foto Drago Bajt

„Konec weekenda“

Fotoamater

Motiv ob celjskem pokopališču

V spominih ...

Foto Čadež

Mlada mamica

Mladi šofer

Marijo bom prosila!

Mladi dirkač

Naši otroci

V božični številki prinesemo razdelitev nagrad za najboljše slike, ki so nam bile poslane za ta kotiček. Zadnji termin, da nam pošljete še kake slike (a prosimo: izbrane in najboljše!) je 6. november. Slike, ki bi jih prejeli po tem terminu, za nagrade ne pridejo več v poštev.

Uredništvo revije
»ILUSTRACIJA«
Ljubljana, Kopitarjeva
ulica 6/II.

*Krog desno:
Dva prijatelja*

Ko je bilo solnce še vroče

Dva moče-rada

Ali me vidi, ali me ne vidi?

Levo: *Scena v peklu.*
Vrag (g. Križaj) in
Babinsky (g. Ko-
vač) igra za
dušo Švande
(g. Janko)

Desno: *Švanda*
(g. Janko) in kraljična
(ga. Thierry-Kavčnikova)

Balet v drugi sliki

Švanda igra ...
Ga. Poličeva, g. Janko in g. Kovač

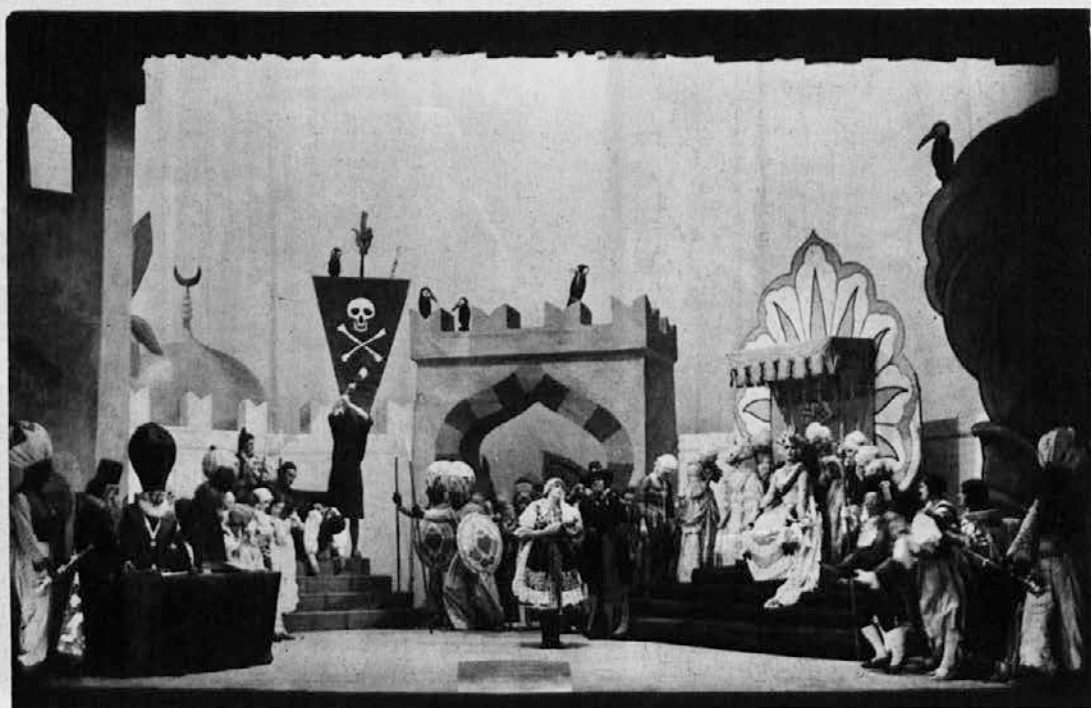
Jaromir Weinberger:

Švanda dudak

Premiera moderne ope-
re v ljubljanskem oper-
nem gledališču. Dirigent
direktor g. Polič, režiser
g. Krivecki, koreograf
g. Golovin

Vse: Foto „Ilustracija“

Desno: *Scena iz tretje*
slike. Preprečena izor-
šitev smrtne obsodbe.
Mesto s sekiro obglav-
lja kronik Švando —
z mello

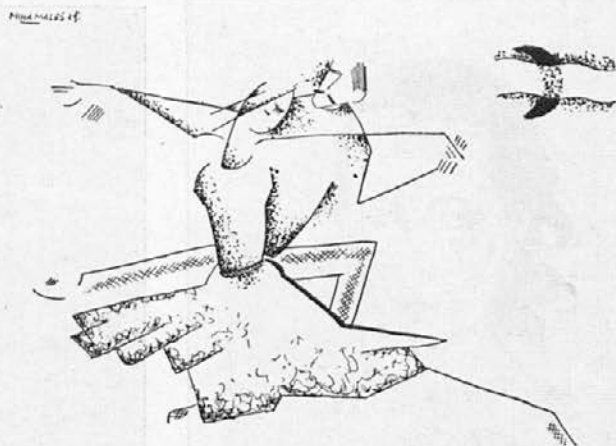

25 letnica delovanja tenorista gospoda Leopolda Kovača

V častni službi opere kr. Narodnega gledališča v Ljubljani praznuje tenorist gospod Leopold Kovač letos 25 letnico svojega umetniškega delovanja. Rojen v Ljubljani 1. 1887. je prišel že l. 1904. kljubljanski operi. Absolviral je pevsko šolo g. Mateja Hubada in kasneje g. Julija Betetta. V času 25 let se mu je nabral ogromen repertoar 72 oper, v katerih poje važne in glavne parte, tako da more nositi vse težko breme sodobnega opernega repertoarja. V seriji njegovih vlog navedemo le glavne: Cavaradossi (Tosca), Manrico (Trubadur), Faust (Faust), Radames (Aida), Florestan (Fidelio), Pinkerton (Madame Butterfly), Herman (Pikova dama), Rikardo (Ples v maskah), Janko in Vašek (Prodana nevesta), Princ (Rusalka), Stevo (Jenufa), Don Jose (Carmen), Werther (Werther), Rudolf (Boheme), Hoffmann (Hoffmannove pripovedke), vojvoda (Rigoletto), Dimitrij (Boris Godunov) in izmed najmodernejših Herod (Saloma), Trufaldino (Zaljubljen v tri oranže), Babin-sky (Švanda dudak). — Ocenā njegovega dela mora biti pozitivna, ker se je g. Kovač vedno izkazal kot izredno poraben pevec, ki je na razpolago, kadar je potreba. Ne moremo prezreti dejstva, da je g. Kovač eden tistih redkih pevcev, ki so ostali kljub ugodnim ponudbam od zunaj zvesti naši operi, da je eden temeljev, na katerih moremo zgraditi dostojno slovensko opero bodočnosti. Zato: naše iskrene čestitke!

Ivan Čargo: Leopold Kovač
tenor kr. opere v Ljubljani

Balet v našem času

Vitisi iz razgovorov z g. Vlčkom
Franc Bajd

Za najneposrednejše oblikovanje bistva naše duševnosti je najprimernejše naše telo, njegova oblika in ritem njegovega gibanja. Oblikovanje duše v gibajočem se telesu je ples. V vsaki kulturi je nekaj plesa, ki je vedno v zvezi s kultom, mistiko in religijo. Tudi v našem času je dobil ples veliko življensko silo kot reakcija na možgansko kulturo naših dni.

Že pred desetimi leti so začeli Nemci v zvezi z ekspresionističnim pojmovanjem umetnosti s tako zvanim modernim plesom. Njegov početnik je Švicar Laban. Zavrgel je vso tradicijo; ne godba, ne beseda, ne antični zgledi mu niso nagibi za ples. Njegovi gibi so vedno le izraz umetnikovega trenutnega gledanja na svet. Šele po desetih letih so se pokazale zmede, ki jih je povzročila ta smer. Ker manjka temu plesu tehnike, ki je najpopolnejša v klasičnem baletu, in ker pogrešamo ustaljenih form, je postalo jasno, da ples v tej obliki ni razumljiv širši publiki.

Labanovi učenci, med katerimi je najslavnejša Wigmanova, so ustanovili po vsej Nemčiji nešteto plesnih šol. Toda ti plesni mojstri ne morejo ustvariti enotne tehnike, ki bi bila podlaga modernemu plesu. V zadnjem času skušajo Nemci ustanoviti visoko šolo za moderni ples, ki bi iztrebila vsa nesoglasja. Pomen Nemcev, ki se sicer prej

Rudolf (Boheme)

G. Kovač v raznih vlogah. Foto V. Bešter

Vašek (Prodana nevesta)

Lovro Juranić (Zrinski)

Ivan Čargo: Lydia Wisiakova

Ivan Čargo: Vaclav Vlček

nikoli niso izkazali kot narod, ki je res talentiran za ples, je zaenkrat pač samo v tem, da so pokazali na možnost, izražati sodobno življenje v plesu in so privzeli v ta namen tudi vse pridobitve modernega gledališča, zlasti inscenacijo. Žalibog je njih ples preveč filozofija, preveč misel, izražena v kretnjah. Misel sama pa ni nikoli tako silna, da bi zahtevala enotnih oblik izražanja.

Vse drugačen je razvoj ruskega klasičnega baleta. V osemnajstem stoletju je bil v Rusiji balet še izključno pod francoskim vplivom. Ko je Evropa prevzela namesto klasičnega francoskega plesa italijansko šolo, se je izvršil v Rusiji problem nacionaliziranja plesa. Tuje elemente so zavrgli, namesto njih so prišli slovanski. Novo formo je zadobil ruski ples, ko je nastopila v Evropi na odrskih deskah slavna Isadora Duncan z bosimi nogami in pokazala na nove možnosti v plesu. Popolna prostost v kretnji se je združila s popolno tehniko ruskega baleta. Zastopnik teh novih principov je bil Mihael Fokin, ki je dal ruskemu carskemu baletu novih zvezd, kakor Ano Pavlovno in Tamaro Karsavino. Njegova reforma je predrugačila podlage plesne umetnosti na vsem svetu; vse priznava vitalnost

ruskega baleta, dočim nemški ples skoro ni prestopil državnih mej.

Bistvo ruskega plesa je v neprestanem razvijanju in iskanju. V tem oziru je vreden največjih zaslug Diagilev, ki je vžil v izkristalizirano formo novo vsebino, polno novih doživetij in teženj. Deloval je v Parizu (v letošnjem poletju preminul), izreden talent v reševanju sodobnih plesnih problemov. S tradicionalno tehniko je izražal na čudovit način duha novega časa. Seveda je tudi on privzel novo inscenacijo, ki mu ne dela nobenih ovir. Iste vrste je tudi moskovski balet, ki ga vodita sedaj Kassian Golejsovski in Lopuhov, ali judovski balet gledališča Habima. Ta ples ni toliko razumski, v njem prevladuje emocija in je razumljiv vsakomur. Zato si je pridobil toliko zmag. Ves svet priznava Rusijo za zibel odrskega plesa.

To je tudi ideal Vaclava Vlčka in Lydijske Wisiakove, ki sta dosegla velike uspehe v pariški Operi Comique in z gostovanji po Belgiji in Čehoslovski. Vlček vidi svoj smoter v druženju klasičnega baleta s pozitivnimi pridobitvami nemških plesnih šol. Izraziti primer take umetnosti so bile »Slike iz razstave«, ki se jih Ljubljanci gotovo še spominjajo in ki jih bosta naša umetnika letos nanovo naštudirala za turnejo po Belgiji. Vlček je prepričan, da bo žel z njimi uspeh. Nam Slovencem v tem oziru manjka še prava plesna vzgoja. To je tudi pokazala obžalovanja vredna kritika samostojnih baletnih predstav, ki še zdaleč ni kazala kakega kritičnega razumevanja plesa.

(Problem razvoja našega baleta je v bistvu enostaven, vendar pa kompliciran, v kolikor so komplicirane skoroda vse zadeve slovenske. Prvo: potrebna je šola, prava baletna šola, ki jo mora voditi skozi par let umetnik, da vzgoji naraščaj in ga pravilno usmeri. Zakaj so se menjali leto za letom v ljubljanski operi baletni mojstri? Drugo: naraščaj naj študira tudi v inozemstvu. To pa je zopet problem, ki zadeva vitalne interese, finančni problem, ki je usoden v problematiki razvoja majhnega naroda. Op. ur.)

Mary Wigman

Ana Pavlova

Tamara Karsavina

Predstavnice sodobnega plesa

Matterhorn od Hörnli-hütte

Planinsko pokopališče v Zermattu

Monte Rosa od Schwarzsee-hotela

Na Matterhorn!

A. Koplnšek

Od Milana pelje naš vlak ob krasnem Lago Maggiore. Kot za stavo drviyo pisane, elegantne limuzine poleg nas na pooljeni cesti. Enkrat nas dohité, drugič mi nje. Preko viaduktov, mostov in skozi predore drčijo naši dolgi vozovi prožno in hitro proti severu.

Električne svetiljke na stropu čarobno zasvetijo; rezek pisk in električni vlak zdrvi v Simplon. Le tu pa tam preseka enoličnost predora zelena ali rdeča luč, ki daje vlakovodji potrebna znamenja. Več kot pol ure mine, dokler nas zopet ne pozdravi solnce. V Švici smo.

Iz Visp-a skozi Nikolaital v Zermatt se peljemo z zobokolno železnico. Visoko nad nami ledeniška vrata, ki dajejo življenje hudournikom, da buče po skalovju navzdol. V kaskadah drvi poleg nas mlečno-bela reka Visp v dolino. Tako čaroben je ta pogled, da ni obraza, ki bi ne bil obrnjen proti oknu.

Tisoč šest sto metrov visoko leži Zermatt — cilj hribolazcev iz vsega sveta. Z razkošnimi hoteli, z asfaltiranimi ulicami, z bleščečimi ledeniki in z nad 4000 m visokimi vrhovi Walliške skupine privablja dnevno tisoče tujcev. A, kaj bi pomenil Zermatt, če bi se v ozadju ne vzpenjal v oblake kakor magična vizija — Matterhorn — najlepša gora na svetu.

Tudi mi se sprehajamo — občudujemo pompejansko škrlatne hotelske dvorane in plesišča — občudujemo deklice z najtanjšimi svilenimi nogavicami, z barvanimi ustnicami in z zbegano zategnjenimi obrvmi. Vodijo jih kavalirji v smokingu. Besede vseh svetovnih jezikov nam udarjajo na uho.

Opoldne, ko zveneči udarci v hotelu Mont Cervin naznanjajo obed, se napotimo naprej. Mrke, resne obraze srečavamo tukaj. Srečno pot, dober tek si želimo. Z veseljem smehom sprejmemo dekliški penzionat, ki nam pride nasproti. Nato srečamo filmsko družbo in končno skupino smučarjev s smučmi na ramah, med njimi Japonce. Na sredi gozda angleška restavracija z visoko zastavo in s še višjimi cenami. Čez »Schaffberg« pridemo do Schwarzsee-hotela. Okoli nas gorski velikani, obdani od ledenikov, za nami Monte Rosa, pred nami pa v nepopisni lepoti — Matterhorn.

Po petih urah hoje na položni poti dospemo do krasno ležeče Hörnli-koče (3500 m). Udomačimo se takoj, se seznamimo z drugimi, si razdelimo preostale odeje, kuhamo skupno, pijemo iz enega kozarca, jemo iz ene sklede in

se igramo kot majhni otroci. Zunaj na terasi stoji velik daljnogled, skozi katerega opazujemo plezalce na Matterhornu. Zvečer nam oskrbnik pripoveduje o lanski filmski ekspediciji o Laiu Trenkurju, o Seppu Allgauerju in tudi o sebi, kako vlogo so mu dali v filmu.

Po polnoči v luninem svitu se odpravijo prve skupine z vodniki (po trije na eni vrvi) na vrh. Za temi mi — brez vodnika. Sami si iščemo pot skozi neznano skalovje, preplezavamo kamine, prečkamo stene, se vlečemo od plošče do plošče... Zrak postaja redek: nekateri zaostajajo, se odvežejo in se vračajo.

Jutranja zarja zablesti, dan se dela. Solnce s prvimi rdečimi žarki pozdravlja vrhove tja od Monte Rosa do Dent d'Hérens. Počivamo, hlastamo za zrakom in plezamo zopet naprej. Pet skupin smo prehiteli do Solway-koče (4000 m); v njej leže, popolnoma izčrpani. Čakajo, da popusti gorska bolezen, da se vrnejo. Naša termovka nam vliva novih moči.

Naprej! Vedno bolj strmo in težavno. Tesno z eno roko oprti visimo včasih na skali — 1400 m navpično nad ledenikom, ki nas čudno vabi v svoje zevajoče razpoke. Vrv skozi kamini je napeta, tako da vibrira kakor struna od telesa do telesa. Bliskoma izmenjavamo misli: ali ima tovariš dovolj opore, da obdrži spodnjega na vrvi? Ali se ne bo odtrgala skala, na kateri stojimo? Tako votlo doni tu! Zadrgetamo, če v bližini zgrmi lavina kamenja mimo nas. V velikem loku odskakujejo skale s polic na polico, žvižgajo in se razbijajo.

Na zgornji »Rami« na 4500 m srečamo prvo partijo na povratku. Neki gospod porabi mojo ramo za stopnjo, objame me in že ga vleče vodnik naprej. Proti vrhu, v svežem snegu, je treba dvojne pazljivosti. Trud je plačan. Ob 9 zjutraj smo na vrhu (4505 m).

Kako divna je ta gora! Zdi se ti, da stojiš sredi modrega neba, ki si ga včeraj gledal iz doline. Pod nami se sto in sto nižjih vrhov koplje v jutranjem solncu. Mont-blancu stojimo nasproti, ki odseva v luči in snegu. Malo nižje se vijejo srebrni toki ledenikov proti dolini, iz katere ne seže sem gori noben glas.

Tovariši ponujajo novodošlim skupinam čokolado in kekse. Prejema zahvale — v štirih jezikih. Kratek počitek in nazaj zopet po skalah. — Vrv je napeta. V Solway-koči se vlečemo; izven nevarnosti smo.

Navzdol gre hitreje. Spuščamo se po vrvi, zdrukujemo, nižje in nižje. Po 13 urah zagledamo zopet kočo.

Tehnica

E Hard

Po mnogih konzumnih društvih manjka uteži, dragi sodrugi.

Robe je dovolj, trgovci so tu, kasirka tudi — celo maček sedi zraven blagajne — in tudi tehtnice so.

Samo uteži ni nobenih.

Tisti nastavljenici, ki so nekoliko bolj zviti, pa kašljajo na to krizo. Iznašli so izhod iz nje.

Naj vam povem vendar to zgodbo — resnična je.

V neki trgovini so imeli eno samo utež — tri funte. In vsem odjemalcem so govorili tako: »Vzemite vendar tri funte, gorčica je zares odlična!«

»Čemu mi bodo trije funti gorčice? Ali naj trotoar ž njo namažem? Rabim samo pol funta! In deset funtov žebļjev!«

»Deset funtov? Vzemite rajši tri! Čemu vam bo toliko žebļjev? Menda si vendar ne gradite hiše?«

Užaljen je odšel kupec iz trgovine in vstopil v sosednjo.

Ko pa so imenovali novega poslovođjo, je takoj nastal red.

Sposodil si je pri peku za pol ure vse uteži in jih je napravil ž njimi za svojo trgovino toliko, da niso vedeli kam ž njimi.

Pol funta: navadna klobasa, zavita v kos papirja. Tričetrt funta: klobasa, zavita v dva kosa papirja. Funt: očali poslovođje. Dva funta: njegov telovnik. Trije funti: Leo Tolstoj, zbrana dela, tretji zvezek...

Za sedem funtov je služil maček in za pud — 40 funtov — sin blagajničarke, po imenu Vasja.

In odslej je šlo vse kot po notah. Kupei so se zelo kmalu privadili tega sistema.

Prihajali so in zahtevali kar: »Dajte mi pol mačka kristalcukra, dve očali karamelov in en Leo Tolstoj mila!«

Kupčija je šla jadrno. Prihajali so ljudje celo z drugega konca mesta, da bi videli, kako zahtevajo dva mačka in eno klobaso (zavito v dva kosa papirja) moke.

Nekega dne pa je prišel v trgovino človek, ki ni imel navade priznavati kakršenkoli red. Njegov obraz je bil zloben in trmast. Najprej je pogledal tehtnico, nato komija, zategnil je ustnice v zaničljiv nasmeh in dejal: »Dajte mi, prosim, tri in pol puda moke!«

Poslovođja je prišel v zadrego.

»Koliko?« je vprašal s pobitim glasom.

»Tri in pol puda!« je odgovoril kupec in škilil na tehtnico. »Saj sem vendar razločno govoril!«

»Vzemite en pud,« je predlagal poslovođja z laskajočim glasom. »En Vasja moke!«

»Kaj klepetate?« je vprašal tujec mrko. »Kakšen Vasja? Rabim tri in pol puda moke! Prosim, da mi postrežete.«

»Torej tri Vasje, dva mačka in dva Leo Tolstoja? Veste...«

»Kaj pa hočete sploh od mene, Zakaj žalite svoje odjemalce?« je jokalo prečudni kupec, ves nesrečen. »Pride človek k vam, da bi nakupil to in ono, vi pa trobezljate take in druge nespodobne besede! Takoj grem po milice...«

Bogve, kam bi bilo to prerekanje še privedlo, da se ni blagajničarka Ana Pavlovna naenkrat odločila za žrtev v prid stvari.

»Ivan Danilovič,« je dejala poslovođji, »ako želite, sedem jaz na tehtnico, tehtam natančno tri in pol puda. Ne gre, da bi delal ta gospod škandal za prazen nič!«

In je sedla na tehtnico.

Situacija je bila rešena. Prečudni kupec je nesel triinpolpudblagajničarke moke domov, blagajničarka je pa odslej bila jako cenjena.

Ponoči poslovođja zaradi razburjenja ni zatisnil nobenega očesa. Premetaval se je po postelji z ene strani na drugo in neprestano razmišljal: In ako bo jutri spet prišel? In zahteval na primer pet pudov? Kaj potem?

Tedaj se je naenkrat spomnil blagajničarke iz sosednje pekarije, debele in visoke ženske s pletenim telovnikom in težkimi gumijastimi čevlji.

Gotovo tehta pet pudov! Je mislil poln zavisti. Poskusil jo bom zvabiti v našo trgovino.

Nato se mu je sanjalo, da je prišla v štacuno uboga žena in zahtevala sto štirideset pudov modrila za pranje. In on, poslovođja, obleti vse konzume, da bi dobil za pol ure na pösodo blagajničarke, komije, vajence, otroke in mačke...

In vse to položi na tehtnico...

Težko je dandanašnji biti poslovođja, sodrugi...

Brezplačen popis Vašega življenja

„Vseh skrbi se morete sami rešiti,“
pravi sloveči astrolog

Oris ali popis življenja je za trezno mislečega človeka tako važen, kakor zemljevid za pomorščaka. Zakaj bi hodili slepo naokoli, če dobite lahko potem običajnega pisma točne informacije, ki naj Vam pomorejo do sreče in uspeha?

Prej posvarjen, prej obvarjen.

Profesor Roxroy Vam bo razložil, na kakšen način morete doseči uspeh, v katerih dneh Vam bo sreča naklonjena in kdaj ne, priporočil Vam bo, kdaj se lotite tega ali onega, ali nstopite potovanja, kdaj in koga poročite, kdaj si poizkusite izboljšati svoj položaj, kdaj smete investirati in ali so umestne spekulacije. To vse in mnogo drugega je mogoče doznati iz Vašega življenjskega popisa.

Mme. E. Servagnet, Villa Petit Paradis, Alger, piše:

„Horoskop, ki sem ga prejela, me popolnoma zadovoljuje, kajti mojo preteklost in sedanjost prikazuje nadvse točno, nadalje podaja verno sliko mojega značaja in moje zdravstveno stanje, razkriva pa diskretno tudi mojo prihodnost ter mi daje tozadevno dragocen nasvet. Delo profesorja Roxroy-a je res nekaj izrednega.“

Če želite dobiti brezplačno popis Vašega življenja, naznačite samo dan, mesec, leto in kraj Vašega rojstva, napišite razločno in brezpogojno svojerodno Vaše ime in naslov in pošljite te podatke takoj profesorju Roxroy-u. Če hočete, priložite lahko 10 Din v bankovcih (kovane denarja ne prilagati) za poštino, pisnino itd. Naslov: ROXROY, Dept. 8395 A, Emmastraat 42, Haag (Holland). Pisemska pristojbina za Holandsko: 3 Din.

N. B. Profesor Roxroy ne zna slovensko, ter mu je zelo žal, da more spričo tega odgovoriti le v nemščini (na željo tudi v francoščini ali angleščini).

Ko je prišel Napoleon v Ljubljano, je kaznoval vse ljubljanske mežnarje z batinami, ker niti ena ljubljanska ura ni kazala pravega časa, ampak vsaka je šla na svojo pest.

Profesorja: »Gospod profesor, kosilo vas čaka!«
»Dobro, naj počaka v predsobi. Takoj pridem!«

»Gospodar je prišel in zahteva najemnino.«
»Recite mu, naj počaka malo.«
»Noče čakati.«
»Tem bolje, naj gre!«

Pri krojaču: »Vzemite mi mero za obleko. Plačal vam jo bom čez štiri mesece.«

Krojač: »Dobro!«

»Kdaj bo obleka gotova?«

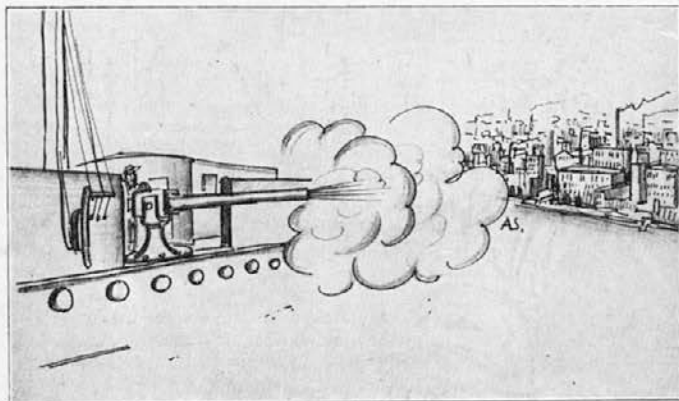
Krojač: »Čez štiri mesece!«

Tolepša
Vas

ELIDA

IDEAL MILO-KREME-SHAMPOO

Jahta gospoda vojvode

Sven Elvestad

Ilustriral Albert Sirk

(Dalje)

VI.

Zabava vojvode.

»Izgubil sem in to je bil moj polom,« je završil Thomas Busch z najbolj mirnim izrazom na licu. Nato se je naslonil na pobeljeni zid svoje celice in se sanjavo zagledal v praznino pred seboj.

Napeto sem ga opazoval.

Nu, sem mislil, zdaj bo vendar prišla na vrsto historija o kapitulaciji mesta Ostende.

Pustolovec pa se je zabulil v molk in šele, ko ga je Krag vprašal, če ne misli nadaljevati s svojim zanimivim poročilom, je odgovoril:

»Semintja si bom dovolil napraviti kratko pavzo v svojem diktatu. Namenil sem se, da bom šele jutri nadaljeval.«

»Kako mislite?«, je vprašal Asbjörn Krag. »Tu mislite zopet končati?«

»Za danes. Zdaj sem namreč pri najvažnejši točki svoje zgodbe.«

»Kapitulaciji?«

»Da, dospel sem v svojem pripovedovanju do kapitulacije, ali bolje rečeno, do tiste točke, ko sem bil ruiniran, vendar pa sem z nasmehom na ustnicah odšel iz igralnice.

Pri izhodu sem naletel na prvega direktorja. Z njim sem se razgovarjal mirno in neprisiljeno, kot da bi se ne bilo nič zgodilo.

»Kako lepo vreme!« sem rekel. »Kar veselim se naše nocojšnje zabave. Eno uro po polnoči bom napravil takšen umetni ogenj, da ga bodo videli in govorili o njem v treh cesarstvih.«

Povedal sem mu tudi, da je Cocquelin obljubil, da bo počastil zabavo s svojo navzočnostjo in da bo recitiral par francoskih pesmi.

To je direktorju bržkone izredno imponiralo.

Jutri pa vam bom povedal, gospoda moja, kako je bilo na zabavi. Že naprej vam morem reči, da je bila ena od najneobičajnejših, kar jih je bilo prirejenih v zadnjih stoletjih po Evropi.

Preden nadaljujem, bi rad videl, kako boste to, kar ste slišali, obdelali in predelali. Ker bo publicirano, mislim, da se smem brigati za to, da bo vse v pravilni zvezi in točno v izrazu.«

Nič nisva mogla drugega, kot to, da sva se vdala v njegovo voljo. Morala sva oditi, ker sva vedela, da je Thomas Busch trmast kakor greh in da ne spremeni nikoli svojega že sklenjenega sklepa.

Ko sva odšla, sem se zahvaljeval, da sem jaz tisti, ki bom izdal memoare velikega zločinca. To je bila najinteresantnejša naloga, ki sem jo imel dozdej v svojem življenju.

Na hodniku sva srečala šefa detektivskega oddelka. »Baš prav,« je rekel Krag. »Prišel je mož, ki vam ima povedati nekaj važnega.«

»Kje?«

»V vaši pisarni. Prosil sem ga, naj malo počaka, ker sem pričakoval, da kmalu pridete.«

Asbjörn Krag je takoj odhitel v svojo sobo. Še prej sem mu čestital k tej novi zadevi, ki jo bo bržkone tudi on sam moral rešiti. Nato sem odšel v svoje stanovanje.

Tu me je čakalo presenečenje.

V predsobi je navadno visel poleg mojega rjavega ulstra navaden siv jesenski plašč. Ko sem hotel obesiti svoj ulster, sem opazil, da je jesenski plašč — ki je sicer čisto nov — od levega žepa do robu raztrgan. Kakor tudi sem razmišljal o tem, si vendar nisem mogel razložiti, kako je ta reza nastala in tudi moja gospodinja mi tega ni mogla pojasniti. Končno sem si rekel, da se mi je raztrgal bržkone zadnjič, ko sem ga imel na sebi, da tega takrat nisem opazil in da je le slučaj, da sem šele danes to opazil.

Seveda nisem niti slutil, da je moj raztrgani plašč v kakršnikoli zvezi s Thomasom Buschem, oziroma z njegovo fantastično storijo o kapitulaciji mesta Ostende.

Šele pozneje mi je postalo vse jasno.

Gospodinja mi je rekla, da me je neki gospod želel obiskati, ko me ni bilo doma, da pa ni hotel povedati svojega imena. Obljubil da je, da bo še enkrat prišel.

Tudi to, skoroda brezpomembno okolnost moram omeniti, ker je po svoje pomembna in je samo člen v vsej tej fantastični prigodi.

Takoj nato sem sedel k pisalni mizi in napisal Buschevo poročilo. Ko sem prebral, se mi je zdelo, da sem dobro napisal.

Drugi dan sem se baš pripravljal, da grem v jetnišnico, ko je pozvonilo zunaj.

Sluga mi je prinesel pismo. Takoj na naslovu sem spoznal, da mi ga je pisal prijatelj detektiv.

Brž sem ga odprl in bral:

Dragi prijatelj!

Thomas Busch mi je pravkar sporočil, da naju ne more sprejeti pred osmo uro zvečer. Da ni spal ponoči in da je truden in nič kaj dobre volje. Meni je to po godu, ker imam mnogo opravka z novo, zanimivo zadevo, ki sem jo včeraj prevzel.

Sporočam ti še, da bodo Thomasa Buscha v dveh dneh prvokrat zopet enkrat zaslišali. Seveda pri zaprtih vratih. Bilo bi dobro, če bi se nama posrečilo, da bi ga pretentala, da konča svojo zgodbo.

Srčno tvoje

Asbjörn.

SALDA-KONTE
ŠTRACE
JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE
MAPE
ODJEMALNE
KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI
PO IZREDNO
UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ **K. T. D.**
V LJUBLJANI, KOPITARJEVA 6/II.

Jaz za svojo osebo sem bil s tem zadovoljen, ker sem bil preobložen z drugim poslom.

Ob sedmih je prišel Asbjörn Krag.

Pripovedoval mi je najprej o svoji novi zadevi. To je bila zadeva posebne vrste, ki se je tikala nekih anonimnih grozljivih pisem.

Nato je rekel, da bo zbog tega bržkone moral opustiti obiske pri Buschu in da bom moral sam iti k pustolovcu, če nočijo še ne bi končal svoje zgodbe. Pozneje da bo predložil moj spis o celi pustolovčevi zadevi sodišču.

Odgovoril sem mu seveda, da bom napravil po njegovi želji in da bom diktat napisal tudi v njegovi odsotnosti. Cela zgodba pustolovčeva me je itak zelo zanimala in rad bi jo slišal do konca.

Ko sva z detektivom ob osmih stopila v jetnikovo celico, sem opazil, da je bil Busch izredno dobre volje, še boljše kot kdaj prej.

Prebral sem mu, kar sem napisal, in on je nadaljeval:

»Da, da — to je bil moj polom, polomil sem ga docela! Imel sem plačati visok račun v hotelu, moštvo jahte še ni bilo prejelo plače in tudi šampanjca še nisem bil plačal.

Imel pa sem še 100.000 kron in to sem nameraval: da vržem v najskrajnejšem slučaju teh stotisoč kronic mojim upnikom v zrelo in da se potem vrat na nos vržem v nove pustolovščine.

Ob desetih so se začeli zbirati povabljeni na molu. Ko so bili zbrani, so jih sluge spremili na krov moje elegantne jahte, kjer sem jih sprejel na najljubeznivejši način. Pokazal sem jim umetnine v salonu — ki niso bile moje — elegantno pohištvo — ki ni bilo moje — vso drugo opremo in ves ostali pribor — kar tudi ni bilo moje — z eno besedo vse, kar sem najel od bankrotiranega Angleža.

Nato se je začela zabava. Bilo je deset gospodov in upam se trditi, da ni niti eden od teh desetih gospodov iz najelegantnejše družbe mesta Ostende doživel do takrat kaj podobnega.

Miza se je skoro podirala pod izbranim porcelanom in najboljšimi jedili, da podobnih ni bilo mogoče videti niti na zoprnih lukulskih pojedinah ameriških multimilijonarjev.

In vino! Na razžarjenih licih svojih gostov sem kmalu opazil, da jim teknejo. Ni trajalo dolgo in že so se začele govorance. Ne maram si laskati, toda trdim, da sem zelo dober govornik in tako sem duhovito zgovoričil daljši govor na krasote mesta Ostende, govor, ki sem ga govoril županu, ki je sedel ob moji mizi, kar da mi je bilo v veliko čast in izredno zadovoljstvo.

Župan mi je odgovoril in na koncu predlagal krepak živio krasni portugalski moji domovini (kar so sprejeli z viharinimi živio-klici) — meni pa, vidno ganjenemu, so se orosile oči!

Vsa zabava je bila kar animirana.

Tedaj pa je prišel tisti trenutek, ki je moja živahno družbo nenadoma docela iztreznil.

Asbjörn Krag je poslušal pripovedovanje z rogajočim nasmehom. Tisti hip pa je rekel:

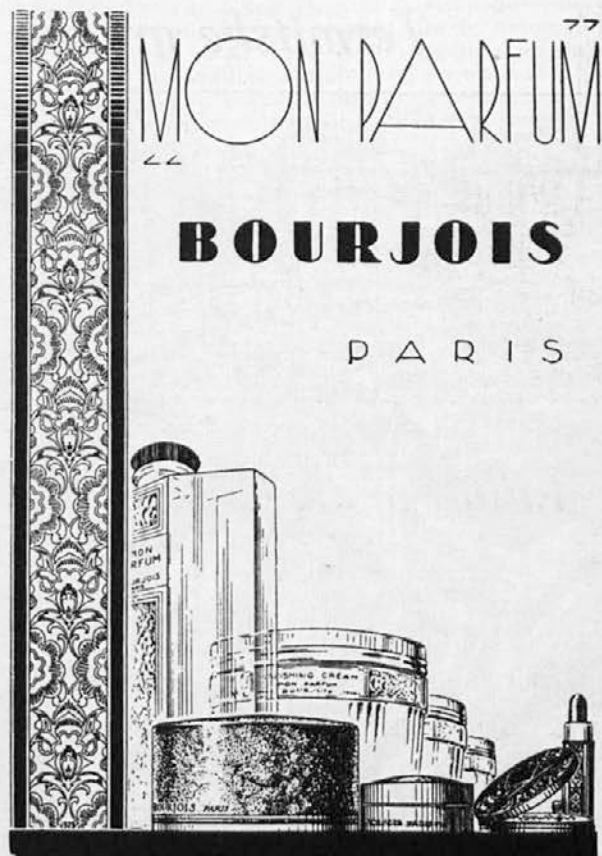
»To iztreznjenje je bržkone prišlo v trenutku, ko je mesto Ostende kapituliralo!«

»Ne, pač pa v trenutku, ko sem to kapitulacijo zahteval.«

»A — tako! Prosim vas, nadaljujte.«

»Nezgoda se je torej začela. Ne mislim pri tem služinčadi, ki vsekakor ni imela še tiste kulture, ki jo vsi tako zelo cenimo. Kajti kljub temu bi šlo vse kot po vrvi, če bi ne bil tako zaman čakal na prihod Cocquelina. Mesto njega je dospela brzjavka od ene mojih podzemeljskih zvez v Parizu. Zgoda se je sifrirana in se je glasila:

Nevarnost, kdor odlaša!

Ah, sem si mislil, tisto poročilo v listu o vojvodi v zlatu je zbudilo indiskretno zanimanje in bržkone so velikega umetnika posvarili. Zdaj ni bilo mogoče nič sprememb in izmislil sem si brzjavko sledeče vsebine:

»Vaša visokost!

Na žalost zadržan, povabljen pri predsedniku. Kaj naj napravim s honorarjem?

Cocquelin.

Ta brzjavka je goste malo neprijetno dirnila. Drugač-nih misli so postali, ko sem prebral svoj odgovor:

»Honorar predajte pokojninskemu fondu.«

Razpoloženje je naenkrat vzplamtelo do viška in takrat, da, prav takrat —, se je razletela bomba.

Baš so nam prinesli črno kavo in razpoloženje je bilo — kakor rečeno — izvrstno. Pripominjam, da je za vsakim gostom stal strežaj-natakar.

Naenkrat so se nagnili vsi natakarji kakor na dan ukaz do svojih gostov in vsi so vprašali:

»Še eno skodelico kave?«

Vsi gospodje so se ozrli in rekli:

»Hvala...!«

Naprej niso mogli. Nekaj jih je obsedelo, kakor da so omedleli od strahu, drugim je padla skodelica iz rok in zopet drugi so vstali tako burno, da so prevrnili stole.

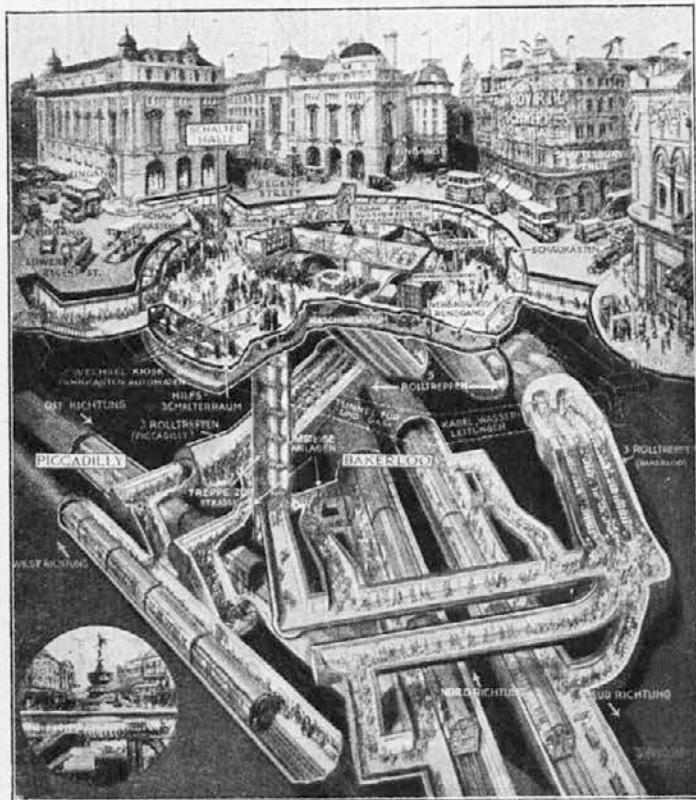
Kajti nakarji niso imeli v rokah vrčev za kavo, ampak — revolverje.

In vsi so obenem vzdiknili:

»Mir! Sicer — streljamo!«

(Dalje prihodnjič.)

Termitske gradbe velemestnega prometa

Shema novega kolodvora Piccadilly Cirkus podzemlske železnice v Londonu

Pred kratkim so »Združene londonske podzemlske železnice« izročile prometu kolodvor »Piccadilly Circus«, ki služi kot križišče podzemljskih prog. Kolodvor je čudo tehnike, ki nima primere v Evropi, dokler ne bo v nekaj letih popolnoma dovršen berlinski kolodvor »Alexanderplatz«.

Že v vojnih letih se je promet na Piccadilly Circus napram poldrugemu milijonu posetnikov v letu 1906., ko se je železnica otvorila, močno dvignil. Radi ozkega prostora so vodilni tehniki že takrat videli edino pot, da obvladajo močno naraščajoči promet, v tem, da napravijo valjčne stopnice, ki bi mu zadoščale. Ko so se po končani vojni naloge morali lotiti, se je tehnika že naučila graditi velike valjčne stopnice, ki zanesljivo obratujejo s potrebnim učinkom.

Drugače vprašanja ni bilo mogoče rešiti. Obe železniški liniji se križata v različni globini, Bakerloo-linija v globini 26 m, Piccadilly-linija pa 33 m. Da se ne bi oviral cestni promet, je moral ležati prostor za prodajo vozniških listkov pod zemljo, iz drugih virov pa še nad progami. Iz prodajalnice drži vrsta tunelov za pešce zvezdasto v kote vseh na ta prostor vodečih cest, da potnikom ni treba preko nasipov, po katerih vozijo vlaki. Pet valjčnih stopnišč drži iz tega prostora v globljo, 12 m pod cesto ležečo dvorano, iz katere peljejo dohodi k posameznim progam; tudi

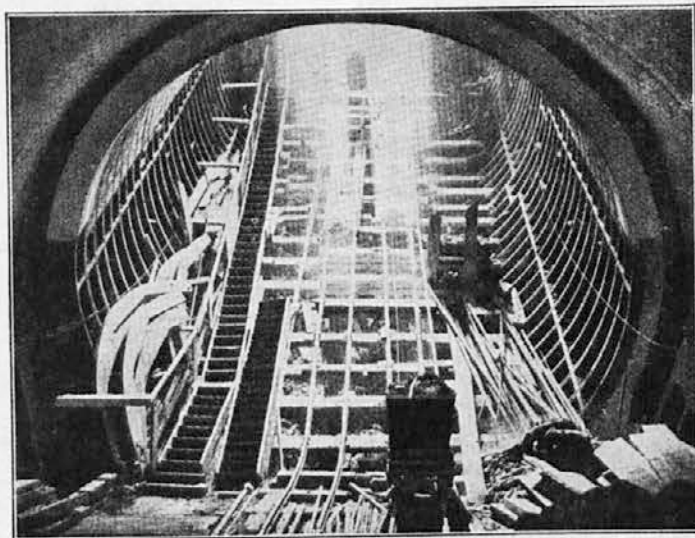
tu zopet valjčna stopnišča, le po kratkih veznih rovih, ki služijo za prehod od ene proge k drugi, je treba iti peš.

Po dovršitvi modela, ki je lahko obratoval, se je pričela gradba v februarju 1925 z napravo rova za delavce na otoku sredi trga, kjer ni prometa. Tu so spravljali na dan izkopano zemljo, noter pa ogromne množine betona za gradbo; služil je seveda tudi kot pot za delavce in za transporte orodja. Ima 6 m v premeru in je 28 m globok ter služi danes kot zasilni izhod za kolodvor.

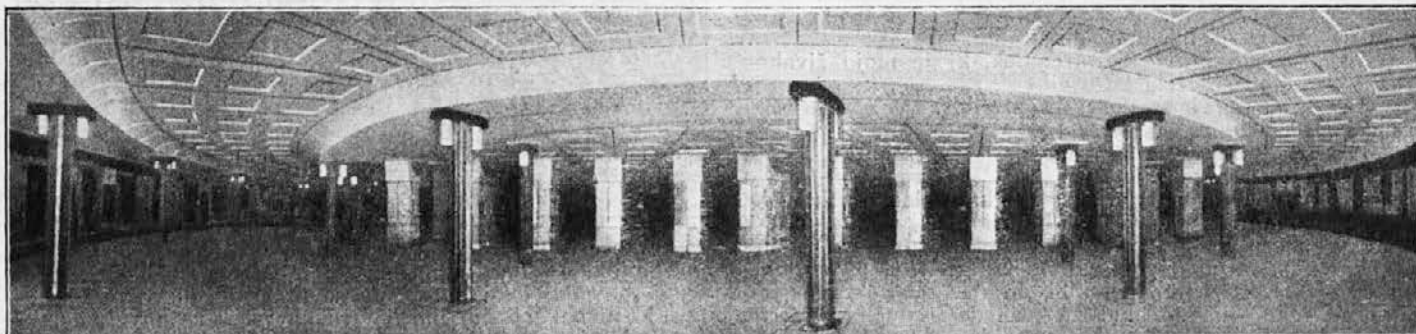
Od tega rova so izkopali druge do izhodišč bodočih valjčnih stopnišč med dvorano v sredini in progami in za napravo dvorane same. Razen tega je bilo treba ustvariti še poseben sistem rorov za polaganje plinskih, vodovodnih in električnih napeljav, ki križajo ta prostor, preden se je moglo začeti z gradbo gornje prodajalnice in dohodov. Tunnel, ki ga je bilo treba zgraditi za te napeljave, je ojačen s kosi litega železa in je v prerezu krog s premerom 3,66 m; pri dolžini 170 m oklepa od zunaj v obliki elipse prostor za prodajo vozniških listkov. Vendar ne teče vedno v isti vodoravni ravnini, ampak preseka spodaj ali zgoraj tunele, ki služijo osebnemu ali voznemu prometu, kakor pač ti leže.

Vse, kar se je doslej zahtevalo od inženjerjev in graditeljev, pa se skriva pred glavno nalogo: zgraditi prodajalnico vozniških listkov tik pod cesto, medtem ko bi na njej promet nemoteno valoval dalje. Dela v rovu so se morala vršiti popolnoma metodično; pod trgom je nastal labirint z lesom in železom podprtih rorov, in iz tega je zrastle potem 3 m visoka dvorana z največjo dolžino 47 m.

V podrobnostih je potekalo delo približno tako, da so najprej izkopali od navpičnega rova vodoravno zvezdasto nekaj reč približno 12 m daleč in jih za silo podprli s stebri iz valjanega železa. Nato so razširili konce hodnikov toliko, da so položili temelje za oporne stebre, ki naj nosijo srednji del strehe te dvorane. Ko so s prečnimi nosilnimi stebri sklenili notranji krog, so podaljšali zvezdaste rove in zunanji venec opornih stebrov so izvršili na isti način.

Valjčno stopnišče med gradnjo

Dvorana za izdajo vozniških listkov. V sredini avtomati za izdajo vozniških listkov, menjavo denarja itd. Ob straneh izhodi na cesto

kot notranjega. Da se je delo izvršilo brez napake, je bilo mogoče le zato, ker je dobavna tvrdka že pred vdelavo na svojem delavnem prostoru sestavila vse strešno ogrodje; vsak posamezen del so natančno zaznamovali, da se niso mogle primeriti pri končni vdelavi nobene zamenjave. Še medtem, ko so delali temelje zunanjih opornih stebrov, so obdali dvorano s krožnim rovom in zgradili na njegovih zunanjih steni kot zaključek dvorane močen, nepremočljiv betonski zid. Enako se je izvršila gradba šestih dohodnih tunelov med posameznimi cestami in prostorom za prodajanje vozniških listkov, in s tem, da so zgradili okoli dvorane krožni hodnik, ima pešec udobno in varno pot tudi med posameznimi cestami, ki se zlivajo v ta trg.

Enajst valjčnih stopnišč obvladuje promet med posameznimi podzemskimi nadstropji. Pet od teh jih teče drugo poleg drugega med prodajalnico in dvorano v sredini, po tri pa med dvorano in progami Piccadilly- in Bakerloo-linije. Gornjih pet jih teče v dveh poševnih tunelih, od katerih ima eden tri stopnišča in premer 8 m.

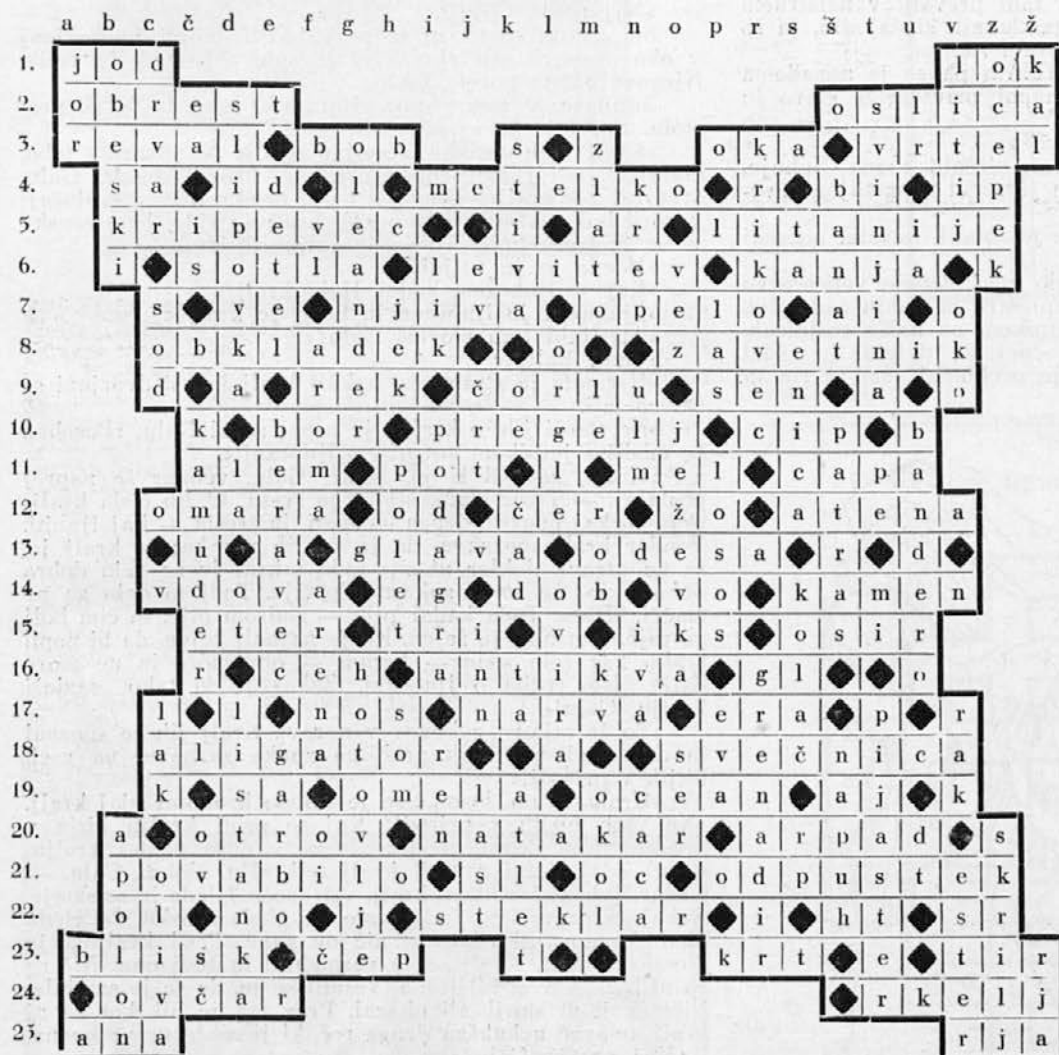
Njihova hitrost je 35 m na minuto; za pogon služijo elektromotorji s približno 45 konjskimi silami za vsako stopnišče. Če pritisneš v slučaju nevarnosti na gumb, se ves pogon takoj ustavi. Iz prometnih in tehničnih ozirov je zanimivih 26 avtomatov za izdajanje vozniških listkov, ki stojijo

v gornji dvorani drug poleg drugega in tiskajo in izdajajo vozne karte različnih tarifnih stopenj. Da te avtomati popolnoma odpravijo, za to skrbe še avtomatične menjalnice za denar; v še eni vrsti prodajalnic pa so uradniki, ki izdajajo posebne vozne listke in dajejo pojasnila.

Tem večje občudovanje zasluži ta način graditve kolodvorov, če pomislimo, da se je izvršil, ne da bi se bila zaprla kaka cesta ali motil promet na podzemski železnici in končno preskrba s plinom, vodo in elektriko. — Vsa dela v rovu, vključno to, da je bilo treba izkopati 26.000 m³ zemlje, so bila izvršena z rokami; približno 150 delavcev je bilo pri tem zaposlenih štiri leta. Gradbeni stroški, ki jih nosijo Združene londonske podzemne železnice, znašajo okoli 150 milijonov dinarjev. Lansko leto so našli 25 milijonov potnikov. Kolodvor je tako preračunan »na prirastke«, da bo obvladal promet, tudi če se dvigne na dvojno, to je letnih 50 milijonov. Ob času največjega prometa pasirata že danes to orjaško termitsko stavbo dva vlaka v vsaki minuti.

K slovesnosti ob dovrstitvi zgradbe je bilo povabljenih na obed 250 delavcev, ki so na njej delali. Slovesnost se je vršila v prostorni dvorani, odkoder vodijo posamezna valjčna stopnišča. 22 električnih peči in kotlov je bilo v ta namen postavljenih v »podzemski kuhinji«.

Rešitev nagradne križanice iz 6. številke

Danes prinašamo rešitev nagradne križanice iz 6. številke, ki bi jo morali prinesli že v 8. številki, pa smo jo zbog pomanjkanja prostora morali odložiti. Križanica je vzbudila mnogo zanimanja, a tudi mnogo razočaranja i pri naših čitateljih i v uredništvu naše revije.

Prejeli smo skupno 45 rešitev, od teh 33 do določenega roka, po roku pa 12 in te rešitve niso mogle priti v poštev za razdelitev nagrad... kakor tudi ostale ne, ker niti ena ni bila pravilna! Ne vemo, zakaj in kako, zabeležimo le sodbo, da je bila križanica težka. Opozorjamo vse ugankarje, da bomo v kratkem prinesli navodila za reševanje ugank, ki bodo vsem in posebno mladim ugankarjem v veliko korist.

Kljub slabemu rezultatu je uredništvo izbralo pet rešitev, ki so pravilni rešitvi najbližje, in sklenilo, da vseeno da izžrebanemu izredno nagrado: pol leta »Ilustracijo« zastoj.

Izžreban je bil g. Martin Radoš, Stari trg ob Kolpi.

Prosimo vse ugankarje, da vestno študirajo naše uganke, da bo pri prihodnjih nagradnih ugankah uspeh boljši in veselejši!

Uredništvo revije »Ilustracija«, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6/II.

V kupeju za nekadilce brezobzirno kadi gospod.
Stara dama: »Gospod, ali morete požirati dim?«
»Seveda.«
Stara dama: »Požirajte ga, prosim!«

Ženske ne potrebujejo denarja. Boljše je, če ne kadijo, boljše je, če ne pijejo in žensk bogme itak ne potrebujejo.

Profesor: »Kaj pomeni As₂O₃, gospod kandidat?«
Študent: »Imam na... jeziku... gospod — —!«
Profesor: »Na jeziku? Izpljunite brž! To je arsenik.«

V Jakopičevem paviljonu. Slikar: »To sliko vam prodam za polovico cene v katalogu.« — Mecen: »Koliko stane katalog?«

Kralj Baltu

J. Ž.

Ilustriral Hinko Smrekar

V dvorani kraljevske palače babilonske je počival na telečjih kožah debeli kralj Baltu. Hropel in smrčal je kakor medved. Sempatja se je tudi prevalil v nemirnem snu. Ob taki priliki so vselej pokleknilli služabniki, ki so stali kot častna straža ob njegovem ležišču.

Navadno je spal ves dan. Takrat pa se je nenadoma prebudil; odprl je oči, samo napol privzdignil glavo in zarentačil trikrat:

»Gruum — gruum — gruum!«

Vsi služabniki so preplašeni klečali, razen Nabuja, dvornega obrednega mojstra, ki je začel neusmiljeno zvoniti in kričati:

»Prebudil, vstal — srečen se je zbudil, je vstal nebeški kralj!«

»Haču — haču,« je mrmralo zdaj debelo veličanstvo in služabniki so razumeli in razprostrli baldahin nad njim, kateri je sličil branjevskim dežnikom na naših stojnicah.

»Tako,« je zagodrnjal mogočnej, se dvignil in sedel na telečjo kožo. Sopihač se je prekladal sem in tja in

ni ničesar govoril. Vsem, ki so stali okrog njega, je polzel leden strah skoz mozeg. Da bi ga razvedril, je Nabu tlesnil z roko in pritekale so deklice, drvele trikrat okrog kralja in nato je najlepša zaplesala pred njim. Tudi nji

se to pot ni blagohotno nasmešnil, kakor običajno, temveč je strahovito zvil oči in rekel:

»Kralj bi jedel!«

Ta ukaz je povzročil pravo paniko; tekali in begali so sem in tja kot blazni. Nanesli so mu vseh mogočih slaščic, surovih in mrzlih jedil in vin, vsega, kar je najbolj ljubil. Ko je jedel, so stali dvorjani v špalirju pri njem. Zažigali so mu kadila, škropili ga z dišavami, če se je omastil, so mu cedili ustnice in otirali pot s čela. Običajno je bil pri tem opravilu zelo dolgo; to pot pa je nepričakovano oznanil:

»Kralj ne bo več jedel!«

Ko so odnašali posode, se je globoko zamislil. Zavijal je oči, grbančil čelo, šobil ustnice in od časa do časa kaj zamrmral, česar pa dvorjani niso razumeli. Vprašali so ga zato, kaj bi želel.

»Nič!« je odgovoril in naprej mrmral. Kmalu nato pa je pojasnil:

»Kralj je imel nemirne sanje — harum! Sanjal je o Galu! Kje je modri Galu?«

Dvorjani so mu rekli:

»V tvojih ječah, božje veličanstvo, čaka smrti Galu!«

»Hrrum!« je zaječalo veličanstvo. »Kralj je sanjal, da je kralja zalezoval in plašil Galu. Stražil ga je s smrtjo in modrostjo Galu. Pihal je kralju v ušesa Galu. Kralj ga bo umoril! Razvedrite kralja! Hrrum!«

Najlepša deklica je spet plesala. Baltu jo je zdaj pogledal. Opazoval jo je od vseh strani, zahropel je in se je nasmešnil. Proti nji je stegnil roko, pa se je premislil in ukazal:

»Naj pride Galu!«

Služabniki so šli in so ga privedli. Stopil je predenj v okovih in ni pokleknil. Bil je suh, a krepak in velik. Njegove oči so gorele jasno.

Baltu se je nasmešnil: »Harum!«, vstal in šel k prestolu. Sedel je in spregovoril:

»Kralj vseh narodov vesoljne zemlje bo govoril s tabo, Galu! Prijatelj mogočnega prestola, hrum, modri Galu, svetoval boš kralju. Milost si našel pri kralju. — Poslušaj; govoril boš modrosti o ljubezni. Kralj je videl lepo žensko in se je nasmešnil. Ali jo je vzljubil? Hrum!«

»Morda jo je vzljubil!«

»Kaj je ljubezen, kadar ljubi kralj?«

»Ljubezen je ljubezen in kralj je kralj?«

»Ali ljubi tudi človek, Galu?«

»Tudi, Baltu!«

»Hrrum!« je strahovito hrknil kralj in vsi dvorjani so zatrepetali.

»Ne straši jih, o kralj,« je zopet rekel Galu. »Posebno če misliš z jetnikom govoriti o ljubezni!«

»Hrum, zavozil si jo, modri Galu, vendar še naprej poslušaj. — Troje sladkosti je na svetu, ki jih čišla kralj: prva — kaj použiti, druga — spati, in tretja — kaj ljubiti. Vendar kralj spoznava, da je v njih razlika; če kralj je, se ne utruji, dokler ni sit; toda takrat je že delo dobro dokončano. Če kralj spi, se odpočije. Tudi to delo ga ne zmuči. Hrum. Toda kadar pije — zmirom pije, in čim bolj ga pije, tem bolj je žejen. Ko je najbolj žejen, da bi popil lahko kar cele sode — hrrum — obnemore in ne more dalje. Isto trdim o ljubezni. Zakaj je to tako, razloži kralju, Galu!«

»To je tajnost zakonov v naravi. Kralj jih je spoznal in dobro gledal. Njih prabitne znake zaznamo na vseh bitjih v prirodi!«

»Hrum, hrum, hrum,« se je zlobno krohotal zdaj kralj. »Na vseh bitjih v prirodi? Kaj so proti kralju bitja v prirodi? Nisi dovolj moder, da bi v dušo gledal kralju, Galu! Zda ti bo govoril kralj o kralju, zlobni Galu. — Kadar ljubi božanstveni kralj, vztrepeče. Gleda in se smeje. Nekaj ga prevzame. Toda samo, če gleda žensko. Če gleda hlood, kamen, ali ribo, ga nič ne gane. Pred kraljem je plesala ženska. Kralj se je nasmešnil in tudi ona. Nič se ga ni bala. On ni bil jezen. Veselil se je, da se je smejala. Ničesar ji ni storil, ali ukazal. Prav tak je bil, kot da ni kralj, temveč nekakšna druga reč, ki ji nihče ne ve imena. — Kaj praviš, Galu?«

»Rekel sem že, kralj, da je to tajnost zakonov narave.«

»Hrum, to je tajnost kralja! Toda govori mi o bitjih v prirodi. Ali je kobilica bitje v prirodi?«

»Je bitje v prirodi!«

»Hrum. In zakaj je ta rastlina bitje?«

»Če bi samo rasla, bi bila res rastlina, toda, ker skače, je in diha, jo štejemo k živalim!«

»Hrum,« je bil jezen kralj. »Ali so živali tudi bitja?«

»One se rode, živijo in umirajo, so torej bitja.«

»Harum, in kralj?«

A black and white woodcut-style illustration depicting a scene of physical confrontation. In the foreground, a man with a long, curly beard and a tall, pointed cap is punching the face of another man. The man being punched is wearing a simple tunic and fishnet stockings, and he is holding his head in pain with both hands. The man punching him is shouting with his mouth wide open. In the background, a crowd of people is visible, some looking on and others appearing to be part of the scene. The style is characterized by heavy, expressive line work and cross-hatching for shading.

»Kralj bo mirno delal — hrum!« Šel je po dvorani, legel na telečje kože in spal od tam naprej, kjer je prej pre-
nehajal.

Tuba kreme Leodor stane Din. 14.50, mala tuba Din 9.—, in pripadajoča Leodor-milo Din. 8.— komad Dobi se povsod, kjer prodajajo Chlorodont-proizvode.

!	E	Ž	I	L	—	V	J	R
O		?	Z		Č	P		Y
N	O	J	E	N	O	J	A	E
M	N	É				,	R	I
S		I				P		J
.	A	I				E	S	A
K	,	V	K	R	M	O	O	U
O		A	E		D	M		P
J	A	P	O	I	Z	B	G	D

A crossword puzzle grid with the following letters filled in:

- Row 1: b, i, b, r, a
- Row 2: o, g
- Row 3: l, a, h, k, o, j, e, s, t
- Row 4: i, o, n, u
- Row 5: b, o, t, e, r, u, j, h, t, u, j, e, c
- Row 6: e, i, e, o, i, e
- Row 7: l, t, g, p, m, d
- Row 8: i, a, v, o, p, r
- Row 9: č, a, l, m, a, s, k, e, t, r, o, h, a
- Row 10: k, r, r, l
- Row 11: e, h, e, r, o, m, o, n, e
- Row 12: n, s
- Row 13: a, s, p, i, k

Naše knjige

Slovarji in učbeniki

Pomena učenja tujih jezikov ni treba vedno znova poudarjati. Tega smo si v svesti vsi Slovenci. Važno je le, da dobimo tudi mi v svojem jeziku učne knjige in slovarje. »Jugoslovanska knjigarna« v Ljubljani si je zasnovala obširen načrt in po tem načrtu je začela izdajati prepotrebne knjige.

Nujno je bilo izdanje »Srbsko-hrvatsko-slovenskega slovarja«. Imeli smo slab slovarček v izdanju »Matiče Hrvatske«, posluževati smo se morali Filipičevega nemškega. Zdaj imamo svojega v lepem tisku in dovolj popolnega, da ga bomo mogli vsi upotrebovati. Oba dela sta lepo vezana in stane Srbsko-hrvatsko-slovenski del 60 Din, slovensko-srbsko-hrvatski del pa 70 Din. Sestavil ju je dr. Albin Vilhar.

Tema dvema slovarjema se pridružuje »Slovensko-italijanski slovar« in njega drugi del, ki ga je sestavil dr. J. Valjavec in stane vsak del po 70 Din. Obsega nad 40.000 besed z bogato frazeologijo.

Potreba po priročnem nemško-slovenskem slovarju je bila tako očitna, da je tudi ta slovar moral iziti. Sestavil ga je s sodelovanjem dr. J. Šlebingerja dr. Fr. Bradač in se odlikuje s tem, da je v enoten slovar združena vsa bogata novejša terminologija, ki je bila večidel raztresena po posebnih slovarčkih ali dodana raznim strokovnim knjigam in spisom. Slovar stane lepo vezan 100 Din (obsega preko 700 strani). V kratkem bo izšel »Slovensko-nemški slovar« v isti založbi.

Ista knjigarna je izdala »Slovensko-francoski slovar« s seznamom nepravilnih glagolov. Sestavil ga je dr. Janko Kotnik in stane vezan 70 Din. Za vse inteligente neobhodno potrebna knjiga.

Prof. J. Orožen je priredil za Slovence prof. F. Zpěvaka: »Učbenik češkega jezika«, ki mu je pri-

dejan kratek diferencialni slovarček. Danes je nujno, da zna vsak Slovenec vsaj en jezik severnih Slovanov. S Čehi nas spajajo pristrčne vezi in poglobljenju teh zvez mora služiti znanje češkega jezika, ki si ga boste pridobili iz te knjižice. Stane broširana 40 Din, vezana 50 Din.

Kot zaključek te serije prepotrebni knjig naj omenimo »Slovar tujk«, ki ga je sestavil dr. Fran Bradač, ki ga toplo priporočamo vsem, ki žele, da ostane naš jezik čist in tako gibčen, da more s svojimi izrazi nadomeščati tuje izraze. Stane lepo vezan samo 50 Din.

Vse te knjige je založila »Jugoslovanska knjigarna« v Ljubljani. Dobe pa se v vseh knjigarnah.

Knjige o francoskih dneh

O priliki 120 letnice »Ilirije« se ozrimo na naše knjige o francoskih dneh. Kar čudno je, da imamo o dobi francoskega medvladja za časa »Ilirije« tako malo knjig. Danes še nimamo obširnega romana, ki bi nam nazorno in v finem sodobnem gledanju zgodovinskega romana prikazal tisto dobo z vsemi svojimi čudesi in pravljicnim življenjem naših prednikov, danes osebnosti slovenske kulturne zgodovine. Jurčič in Kersnik sta napisala »Rokovnjače«, bridko sliko naše province v tistih dneh. Finžgar je izklesal reprezentativno ljudsko igro naših kmečkih grč tiste dobe »Našo kri«. Toda v življenje naše prestolice in snovanje naših ilirskih duhov še ni prodrli naš pisatelj tako, da bi doba živela v nas, kakor živi današnja, v zgled in svarilo. Ali ni slučaj, da sta pisala dva pisatelja trilogiji o oni dobi in da sta obe trilogiji ostali okrnjeni? Fran Govekar je napisal roman »Svitanje«, ki obsega dobo od prvega prihoda in do prvega odhoda Francozov. Roman je prvi del trilogije, ki še ni napisana. (»Svitanje« je izšlo l. 1921, založba »Zvezne knjigarne« obsega 542 strani in stane broširano 35 Din, vezano 45 Din.) Drugo obširno delo je napisal dr. Ivan Lah, roman »Brambovci«, ki ga je izdala »Slovenska Matica« v dveh delih l. 1910. in 1911. Prvi del obsega čas od jeseni 1808. do aprila 1809., drugi del sega do novembra 1809. Tudi ta roman je prvi del trilogije, od katere nam je dozdaj znan le še naslov drugega in tretjega dela »Andrej Borčič« in »Spomini in dogodki gospoda Muhiča«. (»Brambovci« se dobi samo drugi del, priložena je vsebina I. dela, stane 20 Din, za člane S. M. 10 Din, vezano v najfinejšo ekruda platno 16, oziroma 12 Din.)

Ne smemo pozabiti omeniti obširno znanstveno delo doktorja Bogumila Vošnjaka: Ustava in uprava ilirskih dežel (1809—1815), prispevki k nauku o recepciji javnega prava prvega francoskega cesarstva. To delo je izredno važno posebno s svojim prvim delom: »Zgodovinski, filozofski in državnopravni temelji Napoleonovega ustavnega in upravnega sistema« in bo služilo vsakomur, ki se hoče dobro poznati z razmerami Napoleonovih časov. (Knjiga je izšla kot XII. zvezek »Zbornika Slovenske Matic« l. 1910 in stane 30 Din, za člane S. M. 15 Din, vezano 16, oziroma 12 Din več.)

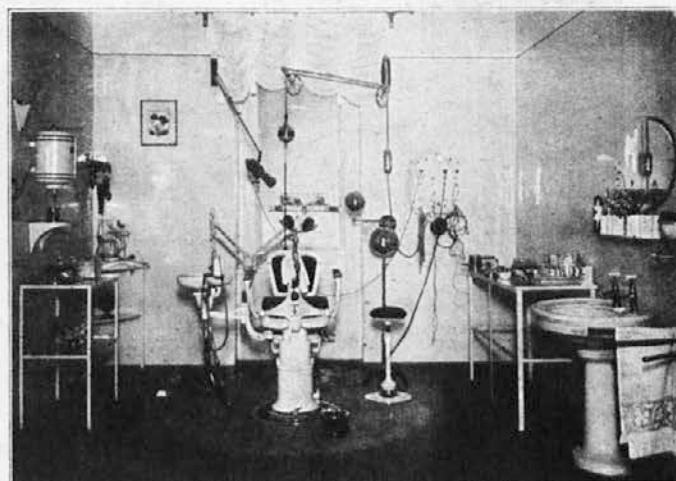
Beli zobje: Chlorodont

prijetno osvežujoča zobna krema s poprovo meto Chlorodont napravi zobe bleščeče bele in odstranjuje zobni kamen. Najbolje je, če uporabljate Chlorodont-specijalno ščetko za zobe, ki omogočuje čiščenje in beljenje zoba tudi na stranicah. Prepričajte se najprej z nakupom ene tube po Din. 8.—, velika tuba Din. 13.—; Chlorodont zobna ščetka Din. 20.—. Zahtevajte samo prístni Chlorodont ter zavračajte vsak nadomestek. Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvornice Zlatorog, oddelek Chlorodont, Maribor.

Zobni atelje g. L. Smerkolja v Ljubljani

Čakalnica

Ordinacija, opremljena z najmodernejšimi aparati

*Gospod L. Smerkolj, ustanovitelj
in lastnik zobnega ateljeja*

Pisarna in knjigovodstvo

Tehnični laboratorij

Zobni atelje g. L. Smerkolja — Celovška cesta št. 32/II.

MARQUE DÉPOSÉE
★ Erika

MAISON
★ „Etoile Arzur”
Erika

Marque déposée

ZEMUN
INDUSTRIJA
POJASEVA ZA DAME

GLAVNI ZASTOPNIK ZA SLOVENIJO IN PREKMURJE: HEDŽET IN KORITNIK, LJUBLJANA

Žalostna krizantema

Likovič Joža

Cvet, luč in mir! Nocoj sem sama in skrita. V črn plašč sem se zavila in čakam pri oknu. Zavese so mirne, mrak je negiben. Bele podobe na steni, darila pozabljenih prijateljev ginejo v težki sivini. Skozi priprto okno polzi rezen večerni zrak, dišeč po zlatih nagrobnih rožah in grenkobni trohnobi. Veter spi v hrastovju, nad vrtovi plava svetla senca, bogve kam se spusti, bogve kje najde luč in mir. Morda je verna duša, morda so plahe sanje... Nad mestom plavajo zvoki, bronasti bratje tožijo za rajnkimi.

Ognjen oblak leži nad pokopališčem, ne duše se grejejo pri njem.

Jaz pa plakam, sama in skrita! Ne plakam za mrtvimi, ki so že umrli, a meni še živijo. Objokujem mrtve, ki še živijo, a so meni umrli. Njih oči so zame prazne. Sredi poti so me zapustili, v težki, gosti megli so mi odtegnili svoje roke... Ah, tako malo sem zahtevala od svojih prijateljev. Razumljena sem hotel biti. Nisem pa vedela, da želim nekaj nemogočega. Vse želje in hrepenenja sem vtisnila veno samo hotenja: najti prijatelja, enakega po srcu

in težnjah, s svetlim obrazom in toplo dlanjo. — Kako strašna in mučna je zavest, koliko prijateljev sem že izgubila, koliko ljudi mi je umrlo, ki so bili nekoč moji dragi in nenadomestljivi prijatelji. Še bridkejša pa je resnica, da se vsem godi tako! Vsakdo najde človeka, ki ga spremlja kratek čas, roka v roki, v prijateljskem objemu. Človek sanja: vedno mora biti tako. Zvest prijatelj, belo solnce, svetel breg... Toda polagoma se oddaljuje pot. Še si podajamo roke, še se dosežemo, še se vidimo in lahko govorimo. Potem je tudi to nemogoče. Obupen klic se dvigne iz druge ceste, brezglasna noč ne da odgovora... Izgubljen!

Dobro se spominjam zadnjega sestanka z najdražjim prijateljem. Česnje so dišale, sloka je brezupno jokala v črni goščavi. Nebesa so se svetila, zlate solze so padale na zemljo, bel sijaj je ležal nad gorami. Hodila sva med polji; milo in toplo je bilo nama, kakor da sanjava v angelskem naročju. Vse je bilo tako, kakor vedno ob takih večerih. Za roke sva se vodila, bel mesec je naju iskal med grbavimi vrhovi... Nenadoma se je nekaj zganilo v njegovih dlaneh, roka je postala mrzla in tuja. Ko sem mu hotela odpreti svoje drobno srce, da bi slišal najnežnejše utripljaje moje ljubezni, pa je omahnil in pal. Nenadoma mi je postal nezprosen tujec. Čutila sem, kakor da pada paleča slana na cvetje in steze. Joj! Nekaj neskončno nežnega, ljubkega in milega je umiralo. Mesec je svetil nad polji, njegova žalobna, bela luč je drugovala bolesti razklanega srca. Vrbe so turobno šelestele, brez pesmi je umirala moja ljubezen... Vprašala sem ga, zakaj me zapuša. Molčal je. Brez besed in tolažbe sva umrla eden drugemu. Vsa lepota neskaljene, davne ljubezni, vse skrito in rajsko je obležalo pred mojimi nogami kakor strgana, zavržena krpa. Tedaj sem si zaželela smrti, ki bi me rešila ter s sestrsko roko zaprla oči, da ne bi videla razdejanja lastne sreče...

Cvet, luč in mir! Nocoj sem sama in skrita. Samo mrtvi so ostali. Njihov prah je živ, oni čutijo z menoj. Kadarkoli

zadonijo v moji notranjosti žalobni klici ter priplavajo iz globočin brezoblični obrazi, kadarkoli me obkolijo postave s strahotnimi kretnjami, kadarkoli se obrnem iz tega sveta v vsemir, tedaj se dvignejo sence mrtvih, njihove oči se odpro, pogovarjamo se o davni sreči, tolažimo se in ne-sebično ljubimo.

Nad pokopališčem leži rdeč oblak. Med tankimi cipresami postajajo ljudje in se pogovarjajo o rajnikih. Tudi jaz pojdem tjakaj in obiščem zveste mrtve. K njim poklekнем in potrkam na molčki grob. Lučice jim nažgem, gomilo jim zrahljam, da jim ne bo pretežko spanje v jami. K vsakemu se obrnem in ga poprosim za blagodejno besedo. Pri njih ni zmote in ostudnih prevar, tam gori ljubezen z neskaljenim plamenom, tam bi se zgrudila in zaspala.

Vas pa ne bom nič več prosila, nič več vas ne bom klicala. nezvesti prijatelji, ki še živite, pa ste meni umrli! Niste mi zapustili rož in sreče, ostala sem zapuščena in žalostna...

Petnajst in eden

Ivan Prutkov

V vagonu je sedelo petnajst oseb, petnajst meščanov — debeli in tenki, blondinci in brinetci. Nekateri so sedeli poleg oken in željno srkali sveži zrak, drugi pa so se, vdani kot na smrt obsojeni, potili, da je bilo groza.

Vstopil je šestnajsti in mahoma prekinil dušeči molk v vagonu.

Šestnajsti je bil — kolporter. Neprisiljeno, ko da je doma, je kričal: »No-ovi dnevniki! Dogodki na Kitajskem!«

Vseh petnajst je ostalo, kakor so bili: oni pri oknu so črpali zrak, drugi so se v mukah potili. Zdelo se je, da ni nikdo obrnil pozornosti na šestnajstega.

Ta pa ni izgubil poguma. Če se gramofonska plošča vrti in drsi igla po svojih tirih, se rode toni sami od sebe.

»V Indiji stavka štirideset tisoč železničarjev, Lordi stopnjujejo hujškanje proti USSR. Časniki bankirjev zahtevajo izgon sodruga Rakovskega iz Anglije.«

Pri tem je neprenehoma škilil na pasažirje, ki se zanj še vedno niso nič zmenili.

»Nov poizkušaj napad ameriških milijarderjev na svobodo Mehike. Govor sodruga Kamenova v mestnem svetu v Tiflisu...«

Eden izmed potnikov je segel z roko v žep in takoj je bil prodajalec s časopisom na mestu, da bi mu izročil dnevnik.

Toda ne. Potnik je izvlekel iz žepa — vozni listek, ga v roki nekajkrat obrnil in ga nato očitno pomirjen zopet vtaknil v žep.

»Novo milijonsko posojilo!« je vpil z nezmanjšano jankostjo prodajalec.

Debel potnik se je z od potu zmučenimi očmi zastrmel vanj. Ta pogled ga je presunil kakor igla papir. Za trenutek je kolporter utihnil, pogledal v časopis, prikradeno kot kak šolar, ki čita svojo nalogo: »Strašen zločin! Žensko truplo v košari!«

Naenkrat se je slika spremenila.

Dvanajst pasažirjev je skoro istočasno zakričalo: »He! Prodajalec! Daj mi časopis!«

In že v naslednji minuti je teh dvanajst prelistalo časopis, iščeč truplo.

Samo trije niso kupili dnevnika. Toda dva od njih sta na tihem računala, da bosta prečitala notico o tem interesantnem dogodku preko ramen soseda iz njegovega lista — gratis.

In tretji?

Tretji bi bil sigurno tudi kupil časopis — če bi bil sploh slišal o truplu v košari. Tako truplo je že vredno pet kopejk.

A žalibog — ta tretji je bil od rojstva na obe ušesi brezupno gluhi.

„Ilustracija“

Naslovna slika na ovitku: Fr. Rojc, Napoleonov trg z Ilirskim stebrom (akvarel).

Foto »Ilustracija«: Marjan Pfeifer.

Naročniku iz Šibenika: Vaši očitki so neupravičeni. Tiste besede so slovenske. Poglejte Breznika, novi Vilharjev srbsko-hrvatski-slovenski slovar in njega drugi del. Ali mislite, da je beseda »šribati« slovenska zato, ker jo govori narod na Koroškem?

Miha Mareš: *Buster Keaton*

Buster Keaton

Ena priljubljenih filmskih oseb je Buster Keaton. Njegovi filmi niso filmi Charlie Chaplina in ne Harolda Lloyd. Chaplin in Lloyd se smejeta vsak s svojim smehom, Chaplin s svojim klovnskimi smehom (smehom, ki mu kakor na transparentu sledi žalostna maska, maska obupnega klovna), Lloyd s svojim razbrzdanim smehom nekakšnega velemešnega elegantnega potepuha, ki z največjim zadovoljstvom vodi za nos policaje. Baš taka scena kaže vsa prvobitna svojstva teh treh komikov, kajti Chaplin beži v neizmernem strahu človeka, ki si ne ve prav pomagati in v veliki brigi kakšnega majhnega prestopka; za Lloyd vesto, da beži zato, da se morete vi smejati ž njim; Buster Keaton ima svoj breizrazni obraz, mož je, ki se ne smeje, in če beži, beži v nedogled ob vrsti tekočih tramvajev, bežečih avtomobilov in vozov, stran odtod, stran odtod. Okolja skoroda ni zanj in četudi ves njegov humor tiči v situaciji in je zato drastičen, on je zase, sam s svojo brezizrazno mimiko, karakteristiko človeka, ki se (čudo za čudo) ne meni za ves svet. V situacijah je komičen. In četudi se ponavljajo, smejemo se njim in njemu!

Buster Keaton brez srečnega konca

Buster Keaton je navadno zaključil svoje filme, ki jih sam napiše in inscenira, s srečnim koncem, znanim ameriškim »happy-end«. Vedno ste mogli računati, da se bo na koncu našel srečni parček kljub vsem groteskno podanim zaprekam. V največje začudenje je Keaton v enem svojih zadnjih filmov prelomil s tem principom na nenavaden način. Ta film konča s prizorom, da ga vrže njegova tašča skozi okno in Keaton si zlomi vrat. — Prijatelji so se bali, da bo ta novost slabega značenja in so zato vprašali Keatona, kako da je mogel tako radikalno postopati s svojim »filmskim življenjem«. Odrezano je odgovoril komik: »Ker zaupam v svojo neumrljivost!«

Fotografska kamera, veliko oko, ki vse vidi in vse ve, ni vedno poštena, kar se tiče reprodukcije življenja in stvari, ki jih vidi. Kamera je brez osebnosti, stvar v rokah umetnika, operaterja. Že v začetku razvoja zdaj 30 let stare filmske industrije so slike lagale v zabavo. Videli smo leteče postelje, mrtve stvari, ki so oživele, in drugo, kar se nam zdi danes nekako otročje. Smejali smo se. Nato so iznašli preproge, ki so se nosile same, in polno duhov, ki pa so jih kazali samo v pravljicah.

Danes nam ne kaže kamera samo dogodkov dnevnega življenja, more nam pričarati tudi to, kar si komaj želimo, tehnične stvari, ki stremimo po njih izvršitvi, pa jih zanekrat še ne zmoremo. Kamera vzbuja v življenje najdrznejše utopije in to često z najbolj preprostimi sredstvi.

Najbolj iznajdljivi v tem pogledu so danes nemški in ameriški filmski operaterji. Par zgledov!

Mnogo je bilo govora o majhni sceni iz znamenitega filma »Nibelungi«. Majhen list z drevesa je padel na rezilo meča in rezilo ga je razpolovilo. Naravno, da ni bilo mogoče izdelati meča v taki velikosti tako ostrega, da bi bilo to mogoče naravnim potom. S kakšnim trikom je bilo mogoče to napraviti? Režiser Fritz Lang je sam pojasnil zadevo. Listič so fotografirali, ko je padel na meč, dokler se rezila ni dotaknil. Nato so list pazljivo razrezali v dva dela in nato zopet posneli, kako padeta oba dela od rezila meča. Enostavno, pa vendar, koliko sto metrov filma je bilo treba!

Se spominjate filma »Variete«? Predvsem ona scena: iz lože gledajo gledalci s kukali predstavo in igralce vidite v lečah kukal. Operater je reflektiral predvajalce s pomočjo prizem na leče. Ali: Jannings vidi v duhu, kako pade njegov protivnik s trapeza. Morje obrazov pljuske v prihodnji sliki pred oči gledalca, v resnici imate občutek strahnega padca. Pri tem posebno učinkovitem snimku so kamero previdno spuščali po vrvi, poseben motor je omogočal vrtenje. Počasno vrtenje, kakor znano, učinkuje kakor hitro kretanje, če projicirate sliko na platno z normalno hitrostjo.

Svoje vrste senzacijo so povzročile scene iz »Fausta«: Faust potuje z Mefistom na vragovem plašču. Podoben trik so uporabljali ameriški operaterji v znamenitem filmu »Bagdadski lopov«, potovanje treh na preprogi.

Eden izmed viškov je v filmu »Metropolis« ona scena eksplozije ogromnega parnega kotla. V tej sceni vrže eksplozija delavce na vse strani. To so bili živi ljudje in ne lutke. Za to sceno je angažiral režiser »leteči balet« iz nekega varietej. Eksplozija sama ni bila trik, ampak so jo posneli šele kasneje, po osmih ponesrečenih poskusih.

Tudi Ludwig Berger je v filmu »Walzertraum« uporabil trike. Ena najlepših scen je scena: Willy Fritsch sedi s svojo prijateljico na klopi in kakor v viziji se mu zdi, da je doma, v gozdovih okrog Dunaja. Kakor megla se spreminjajo slike, prihajajo in izginjajo na korizontu. Pri tem dežujejo od vseh strani rože na parček. Ta scena je fotografirana po Schüfftanschem postopku z zrcali. Tako so delali tudi Američani v filmu »Gulliverjeva potovanja«.

O vseh teh različnih filmskih trikih je prejela »Ilustracija« razne slike in jih bo objavila v eni prihodnjih števil.

Mlada Ufina zvezda, Belly Amann, znana iz velikega filma »Asfalt«

Foto Ufa

Buster Keaton

ameriški filmski komik

Desno: *Mož, ki se ne smeje*, s karakteristično brezizrazno mimiko

Spodaj: *Jutro v konjušnici*

Iz filma „Zarobljene duše“. Greta Garbo in Robert Castle (Fred Solm)

Foto Metro-Goldwin

Jesenska moda

Aparten klobuček za devojčice

Temnordeča obleka za vse. Razporeditev gumbov na nov način dá obleki poseben mik

Elegantna večerna obleka z dolgim krilom (kakor pajčolan) iz belega chiffona, preko tega črna svila in velik črn kep iz svile, obrobljen s širokim krznom

Levo: Aparten plašč iz črnega sukna s svojevrstnim ovratnikom in originalno aplikacijo na rokavih

Desno: Preprost popoldanski klobuk iz rjavega atlasa, podložen z roza lamé-atlasom. (Nosí Arlette Marchal, model Suzanne Talbot)

Foto d' Ora, Paris

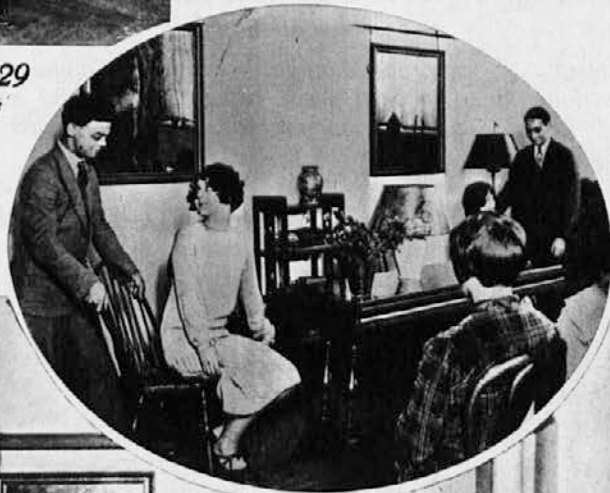
Znameniti ameriški plesni učitelj Charley Chase uči svoje učenke nove plesne. — Učenke same igrajo klavir

Svetovnega plesnega turnirja v Zürichu, septembra 1929

Nagrajeni pari treh kategorij, in sicer profesionalni, amaterji, in plesni učitelji. V prvi vrsti jurija iz plesnih mojstrov raznih držav. Med njimi (X) naš priznani mojster prof. Adolf Jenko. Zgoraj (X) g. De Rego iz Londona, zmagovalec, svetovni champion vseh kategorij

Nenavadna šola v New Yorku: šola bon-tons

Desno: Kako gospod ponudi dami stol in kako se mu ona zahvali

„Poljubljam vam roko, madame“ — to v Ameriki ni moderno. Pač pa, da znate pravilno podati in stisniti roko. Na naši sliki vidimo korektno „shake-hand“

Tako se učijo v tej šoli bon-tons devojke klepetati pri popoldanskem čaju visoke družbe

Pred nedolгим so otvorili veliko radio-razstavo v Los-Angelesu (U. S. A.). Otvoritveni govor je govoril kom. Byrd, vodja ekspedicije na južni pol, baš iz svojega glavnega stana v bližini južnega pola. Pri tej priliki so na razstavi kazali kravo, ki je posebno produktivna, če jo molzejo ob godbi iz radia

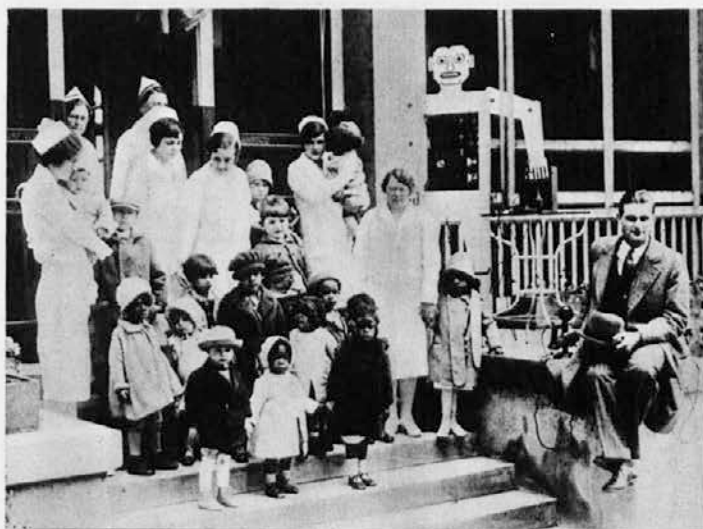
Desno: Z internacionalnega kongresa gluhonemih v Berlinu, ki se je vršil pred kratkim. Gluhonemi so se „razgovarjali“ z gestami, kar kažeta naši sliki

Zanimivosti z našega planeta

Svoje vrste zabavo ima že 60 let stari bobnar Jean Baptiste Mairy iz Cerbaisa, ki je prepotoval Belgijo s svojim bobnom in bo 1930 potoval iz Bruslja v Pariz — peš in z bobnom **Dva posebneža** *Sod, mož in ocean. Mr. Jacobs hoče preživeti tri tedne v tem sodu. Tu ga vidite v sodu na obali Pier-Venice v Kaliforniji pri jutranji toaleti. Ali bo dobil stavo?*

Mehaničnega človeka (gl. str. 136) kažejo ameriški mladinci ob navzočnosti newyorškega župana Walkera

Opoj orientu. Na cesti so obležali v nezavednosti mladi Egipčani zbog prevelikega užitka opojev, ki jih angleška vlada energično zabranjuje

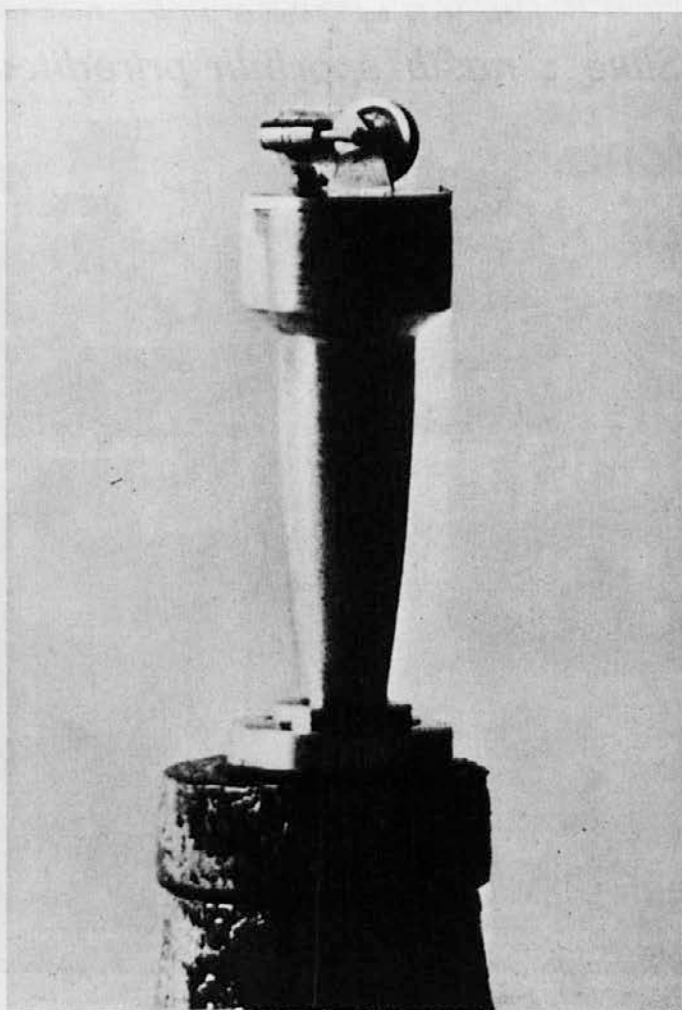

Lesena štorclja. Neki Američan je napravil iz plavnega lesa figuro štorclje. Z dodatkom na kljunu štorclje je popolnil spomenik tega znanega zastopnika iz pličjega sveta

Desno: Najmanjši stroj na svetu. (Z inženjerske razstave v Londonu.) — Najmanjši eksplozivni motor, ki more napraviti 10.000 obratov v minuti. Goni ga petrolej

Smrt nemškega zunanjega ministra dr. Stresemanna. Veličasten pogreb umrlega odličnega evropskega državnika v Berlinu

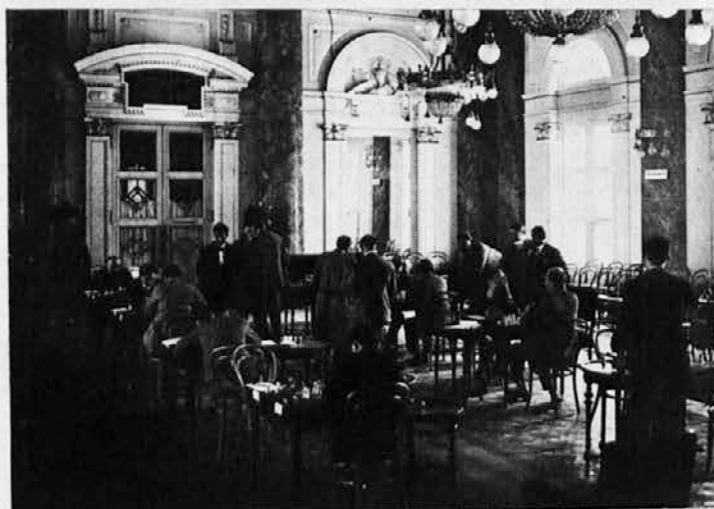

Internacionalni šahovski turnir v Rogaški Slatini

ki se je vršil koncem septembra
Foto H. Kern

Levo: Slovenec Pirc pri igri

Desno: Jovanović in Rubinstein

Pogled v dvorano Zdraviliškega doma v Rogaški Slatini,
kjer se je vršil šahovski turnir Foto H. Kern

Grupa narodnih guslara i pevača sa predsednikom
Srpskog kola g. Manojlom Boškovićem, koji su uče-
stvovali na guslarskoj utakmici 29. septembra u Sarajevu
Foto M. Drakulić, Sarajevo

Slike z naših športnih prireditev

Foto I. Kosce

Levo: Dne 22. sept. je priredila
„Ilirija“ velik mednarodni lahko-
atletski miting. Slika
kaže tek na 400 m,
kjer se je Žorja
(Primorje) plasiral
na drugo mesto za
Hadererjem (K. A.
C. — Celovec)

V krogu: Z ljublj.
derbya prvenstvene
tekme Ilirija: Primor-
je, 2:1 v korist Ilirije.
Na sliki vratar Urban-
čič (Ilirija) pri obrambi

Z mitinga „Ilirije“. Jeglič (Ilirija) pri metu kroglice

Moment s prvenstvene hazena-tekme Ilirija: Maribor, ki je kon-
čala s 17:6 v korist Mariborčank. Slika kaže Vodebovo, ko lovi
žogo, in obrambo Ilirije

Spomenik Grgura Ninskega v Splitu

*Princ Pavle,
zastopnik kralja, razgovarja pred
odkritjem spomenika*

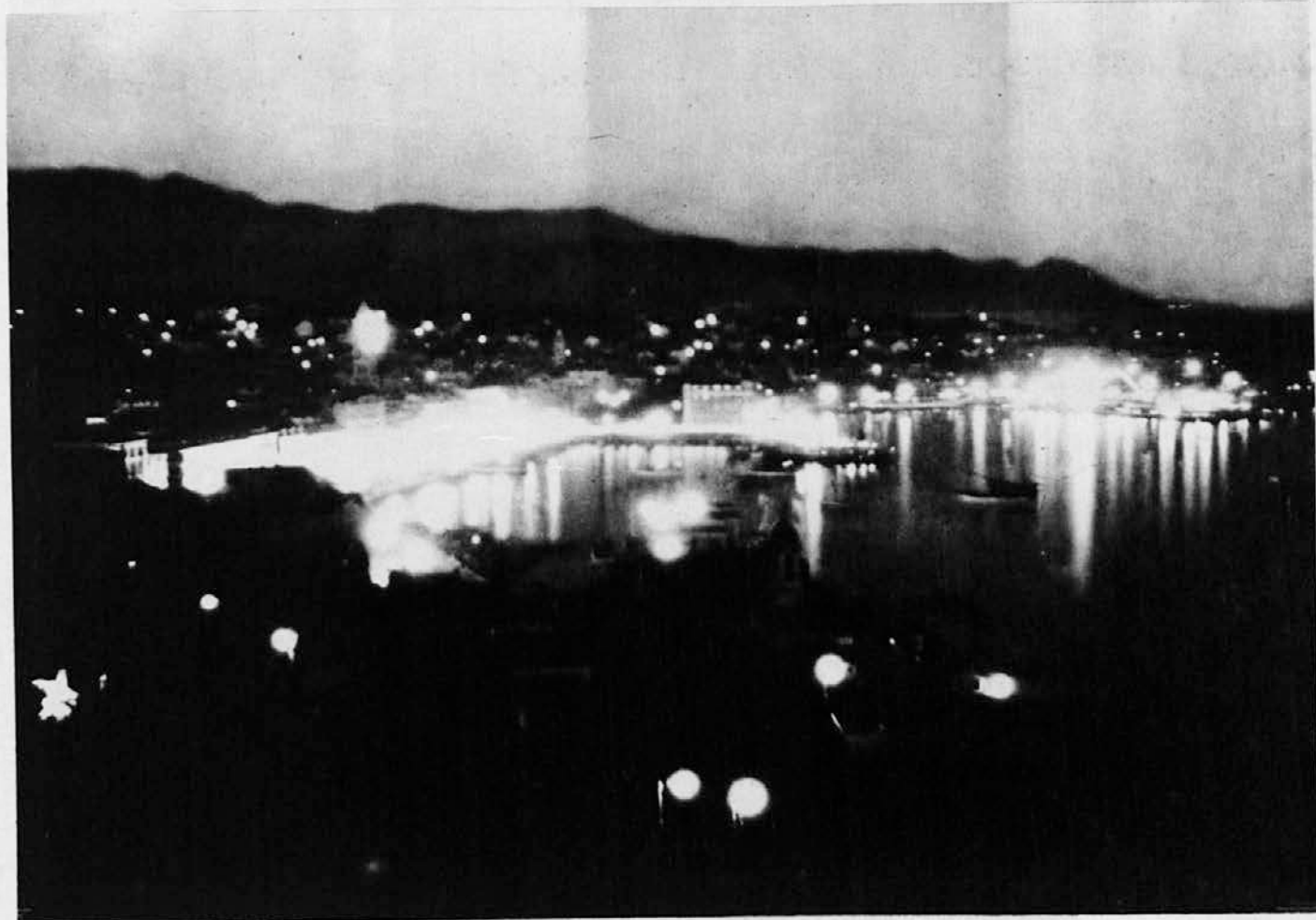
Odkritje spomenika Grguru Ninskomu v Splitu

Foto Dušan Čeh

*Spomenik je postavljen na mestu,
kjer je veliki biskup Grgur Ninski
zahteval, da se uvede v cerkev
narodni jezik*

*Desno: Sinjski alkari v svoji
tipični nošnji*

*Spodaj: Split v svečani razsvet-
ljavi na predvečer proslave*

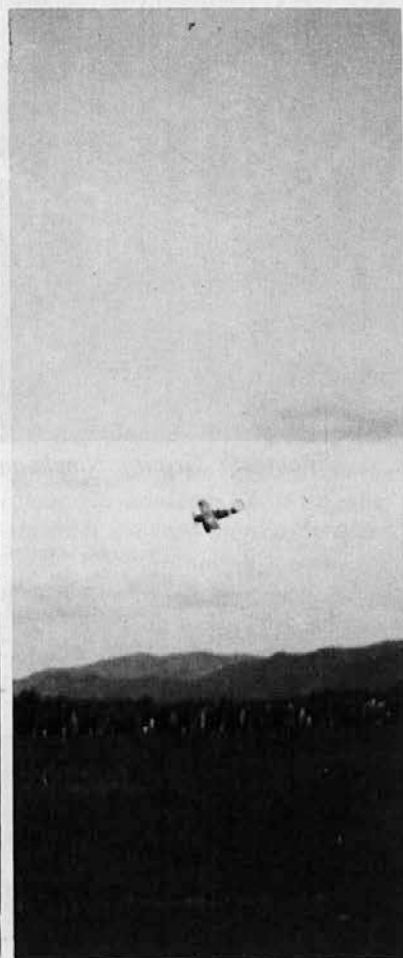

Letalski dan aerokluba v Ljubljani

Spodaj:

V zračnih višavah . . .

Foto „Ilustracija“

S Šmarne gore proti Ljubljani

Foto Ante Kornič

Spodaj:

Z letalskega dne

Levo: *Start aviona*

Desno: Čehoslovaški kralj zraka Robert Kellner z avionom

Foto „Ilustracija“

Adler Standard 4
Adler Standard 6
Adler Standard 8

Ita Rina na »Adler Standard 6«

GLAVNO ZASTOPSTVO:
ING. C. R. LUCKMANN, LJUBLJANA, AHACLJEVA CESTA 10

